ateitis

5
1967

ATEITIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO eina nuo 1911 m. ŽURNALAS

1967 metai gegužė Nr. 5

ŠIAME NUMERYJE:

Man neramu... — Rima Mironienė 129
Komentarai 132
Vox Populi (laiškai) 133
Nuotrupos ir t.t. (SAS kursai) — Rima Salytė 134
Kad numirsiu, man' pakaskit (eilėraštis) — Jonas Biliūnas 140
Jonas Biliūnas (susipažinimas) 141
Liūdna pasaka (apysaka) — Jonas Biliūnas 142
Išpažintis (eilėraštis) — Regina Staškevičiūtė 146
Laiptai (apysaka) — Gabija Juozapavičiūtė 147
Ateities Spinduliai — jaunučių skyrius 148
Dovana 149
Ar Šv. Kazimieras ir "banginėtojų" globėjas? 149
Iš ateitininkų istorijos 150
Uodų kova (eilėraštis) — Vilija Malciūtė 151
Galvosūkiai 151
Jauna menininkė: Rasutė Arbaitė 152
Trys norai (atpasakojimas) — Kęstutis Urbonavičius 153
Mano kačiukas — Rominta Skobeikaitė 154
Mūsų susirinkimas — Rūta Vaškevičiūtė 154
Nuotykis restorane — Onilė Vaitkutė 154
Iš plataus pasaulio (kronika) 156
Kreivos šypsenos ..... virš.

Viršelis: Pavasaris... pavasaris... Nuotr. **Vytauto Maželio**

1967/1-5 numerius sulaužė Gediminas Naujokaitis. 1967/1 numerio sulaužymui talkino Salvinija Gedvilaitė ir Vincė Juškaitė.

REDAKCIJA: korespondencija — **Indrė Damušytė**; reportažas — **Salvinija Gedvilaitė**; jaunesniųjų moksleivių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; narės — **Vincė Juškaitė** ir **Gabija Juozapavičiūtė**; foto ir techninė priežiūra — **Gediminas Naujokaitis**; vyresniųjų moksleivių skyrius — **Antanas Sabalis**. Redakcijos adresas: ATEITIS, 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.
Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

RIMA MIRONIENĖ:

Man neramu . . .

Philadelphijos miesto mokyklų patarėja nerimauja "progresyvaus mokslo" įtaka jaunimui.

Švelnus rudens popietis, ramiai slinko į prieblandos glėbį, kai pirmą sykį marmuriniais laiptais išėjau į jo saulėtą tylą. Sustojus kieme, dar kartą pažvelgiau į akmeninio pastato didingas sienas, o mintyse skambėjo nesenai girdėtų žodžių aidai.

Stovint ten — tos didelės ir turtingos gimnazijos šešėlyje negalėjau suprasti, kodėl turint tiek daug, jos administratoriai pasirinko tiek mažai savo gimnazistams duoti. Nenorėjau tikėti, kad duodama toks menkas pagrindas, ir taip silpnai dvasiniai paruošti jaunuoliai žengia į gyvenimą tautoje, kuriai pradžią davė kilnios ir stiprios dvasios pasiryžimas.

Tada nenorėjau tikėti; tada, stovint kieme, po pirmo pasitarimo su gimnazijos administratoriais, aš negalėjau tuo tikėti. Bet dabar jau prabėgo dangelis tokių posėdžių; darbo pareigose aplankiau daugelį tokių gimnazijų bei pradžios mokyklų — ir šiandien jau esu įsitikinusi, kad yra be galo didelis skaičius mokyklų, kuriose jaunuolio paruošimas yra gana tragiškoje padėtyje. Tas paruošimas daro didelę žalą jo individualizmui, jo dvasiniam išsilavinimui, visuomenei — ir pačiai tautai kurioje jis auga!

Kadaise Amerika galėjo didžiuotis savo mokyklų aukštais standartais ir moraline disciplina. Šiandien, žymus skaičius mokyklų savo sistemų ideologijoje daro gėdą tautai, kuri tikisi ištikimų piliečių; užgauna visuomenės moralę ir įžeidžia sveiko proto galvoseną.

Kada ir kaip padėtis pasikeitė? Maždaug 1900 m. psichologas William James, išvystė "pragmatinį metodą". Šiam rašto darbe buvo pergyvenimų kritiškas įvertinimas ir jis darė išvadą, kad vertė susidaro tik iš naudingumo, kad absoliutai neegzistuoja ir kad gyvenimą negalima apibūdinti "nenaturaliais" ar religiniais argumentais.

Neužilgo Dr. John Dewey šią ištrauką panaudojo savo teorijos pagrindui. Išsivysčiusi ši teorija buvo pavadinta "progresyviuoju mokslu" (progressive education).

Ten, kur progresyvus mokslas buvo įleistas į mokyklas — ir tai buvo beveik visur — pagrindinių mokslo faktų dėstymas pradėjo silpnėti, praeities civilizacijų ir kultūrų įnašas

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

mažinamas ir pagarba tautos didvyriams — herojams — žlugo.

Dewey filosofija pasižymėjo savo

1. varžybų paneigimu,

2. pažymių ir kurso konkretaus turinio atmetimu,

3. grupių skirtumų nepripažinimu,

4. įvertinimu socialinio progreso — ir akademinio progreso nuvertinimu.

Pagalvokime minutę, kokios valdžios sistemoj kompeticija draudžiama? Kur visuomenės žinios kontroliuojamos? Kur visi vienodi? Kur pritapimas pagirtinas, o individualizmas ar išsiskyrimas paneigiamas ar net baudžiamas? Kur tik grupės darbas, o ne atskiro žmogaus pasižymėjimas toleruojamas? Ilgai nereikia gi galvoti, reikia tik prisiminti, nuo ko mes 1944 m. bėgom!

Šis filosofas toliau aiškina, kad "tikras mokslas" tai "yra gyvenimiškas pritapimas" (life adjustment), sugyvenimas savo bendramečių grupėse ir dalyvavimas jų veikloj. O mokslo aukščiausias tikslas ir pareiga, tai padėti mokiniui "gyventi grupės gyvenimą" ir išmokyti jį pritapti prie visų situacijų, kurios gyvenime amžinai keičiasi. Dewey labai griežtai pasakęs, kad gyvenime nėra nieko absoliutaus — kad viskas reliatyvu — ir užtat reikšmingas tik tas mokslas, kuris neapsunkina mokinio jokiomis absoliutinėmis idėjomis ir vadovaujasi tik realia dabartimi, o ne atgyventa praeitimi ar netikra ateitimi . . .

Gi klasės tvarką Dewey nustatė tokią: mokiniai turi būti grupuojami pagal amžių, bet niekad ne pagal gabumus ar akademinius atsiekimus. Nėra perkėlimų į sekantį skyrių, nei skyriaus kartojimų, nes tai vaiką nuskriaudžia, atskiriant jį nuo draugų! Taip pat mokytojas šioje situacijoje negali niekada nei pagirti išimtinai gerai atliktą darbą, nei papeikti blogą darbą, — nes gi tai vaikams pabrėš skirtumą, o čia siekiama pabrėžti tik vienodumus!

Dewey dažnai kartojo, kad universalūs principai ir absoliuti teisybė bei standartas esą tik mitai! Užtat moralė ir disciplina nebeturi vietos klasėje.

Dewey filosofija kaip tokia, stipriausiai buvo įsigalėjusi mokykloje tarp 1920-1949 metų; nuo tada iki maždaug 1957 m., filosofijos vardas keitėsi, bet idėja liko ta pati. Tuomet dr. Conant knyga apie mokyklų situaciją iškėlė įvairius konfliktus ir pasipriešinimą "progresyvumo" idėjai.

Ir nors šiandien apie dešimtį metų prabėgo nuo pirmo šiai filosofijai pasipriešinimo, — vis dar randasi daugelis mokyklų, kuriose John Dewey įtaka tvirtai laikosi. Nerealu save raminti viltimi, kad šios sistemos jėga mažėja ir su laiku pranyks, nes iš šios sistemos kilo daugelis įvairių tendencijų, kurios nors ir nebenaudoja to paties vardo, vis dėlto vadovaujasi ta pačia pagrindine idėja.

Praėjusių metų laikotarpyje esu pati be galo dažnai girdėjusi "naujas filosofijas", kurios tik vardu skiriasi nuo John Dewey teorijos, ir esu mačiusi daug liūdnų šios sistemos pavyzdžių. Girdėjau, kaip mokytoja Amerikos nepriklausomybės kovą, be išimties, vadino "karu prieš Angliją"; kaip objektyvumo vardu buvo diskutuojama G. Washingtono sunkus temperamentas, A. Lincolno neišsilavinimas ir B. Franklino populiarumas moterų tarpe. Mačiau, kaip patriotinės dainos buvo pašalintos iš muzikos klasių, nes administratoriai jautė, kad jos nustatys vaikus "prieš kitas tautas". Taip pat mačiau, kaip nauji vardai buvo duodami senoms klaidoms, — pavyzdžiui, — užrašų naudojimas egzaminų metu nėra joks nusikaltimas, bet "grupės vidujinių nepasitenkinimų išliejimas", kuriems negalima pastoti kelio, nes tai gali psichologiniai vaikui pakenkti.

Ką tai visa žada mums, lietuviams? Mūsų vaikai taip pat lanko Amerikos mokyklas ir dvasiniai praturtėja ar nuskursta jos suole. Kur atsidurs jų ištikimybė mūsų tautos tradicijoms, jei jie praleis šešias valandas į dieną klausydami *visų* tradicijų ir idealų paniekinimo žo-

džius? Ar mūsų įtaka atstos visas tas indoktrinacijos valandas? Be to, ar iš tų mokinių, kurie šiandien mokyklos suole išmoksta aklą pritapimą, kurie moka tik daryti tai, ką kiti daro, galvoti, ką kiti galvoja, (nesusipažinę nei su mokslo faktais, nei su respektu ir pagarba autoritetui), kurie neįvertina aukštos moralės ir kilnių principų, — ar tai iš jų mes rytoj galėsime tikėtis bet kokio lietuvio patrijoto?

Mes galime daug gero padaryti savo vaikams, savo tautai ir Amerikai, tvirtai pastodami kelią šiai žmogaus nužeminimo idėjai, aktyviu dalyvavimu mokyklų reikaluose — atydžiu dėmesiu jos sistemos eigai, ir pasireiškimu prieš "progresyvaus" mokslo teorijas. Nesusižavėkime idėjos pavadinimu, bet ištirkime jos tikrą reikšmę.

Turėkime vilties, kad toji sistema, kuri 1962 m. Kalifornijoj buvo pradėta dr. Max Rafferty, pavadinta "education-in depth", kurioje siekiama tvirtos kursų sudėties, patrijotinių idealų ir aukštos moralės grąžinimo, palies visas Amerikos mokyklas. O šios sistemos platų įvedimą užtikrins atsikrų žmonių susidomėjimas, reikalavimai ir — darbas. Neleiskime problemos dydžiui mus gasdinti ir varžyti; tik prisiminkime šias pasiryžimo eilutes:

Aš tik vienas —
Pasaulio plotmėj
Ir mano jėgos ribotos.
Yra tai, ką aš galiu daryti
ir tai, ką aš galėčiau daryti.
Bet yra ir tai, ką man būtinai reikia daryti.
Ir tai, ką man būtinai reikia daryti,
Šventai pasižadu
Padaryti.

•

RIMA MIRONIENĖ, studijavo psichologiją, šiuo metu yra vidurinių mokyklų programos patarėja - konsultatė Philadelphijos miesto mokykloms. Dirba New Jersey valstybės Darbo ir Pramonės Departamente, kaip grupinės terapijos patarėja ir vadovė. Laisvalaikį paaukoja lietuviškai radijo valandėlei, kur kartu su vyru Gabrielium abu yra pranešėjai. Taip pat yra LB atstovė prie Philadelphijos Pavergtųjų Tautų skyriaus ir Lietuvių Moterų Federacijos Atstovybės Philadelphijos skyriaus valdybos narė. Skautų skiltininkė, taip pat priklauso Korp! Neo-Lithuanijai. Šiuo metu rengiasi psichologijos doktoratui Temple universitete.

Eimutis Radžius, SAS pirmininkas, baigia pavasarinius sąjungos kursus, įvykusius balandžio 28-30 dienomis Dainavoje, žodžiais į tautą. Nuotrupas iš kursų rasite 134 psl. Nuotr. G. Naujokaičio

ATEITIS

NAUJA M.A.S. KUOPA

Prieš keletą savaičių mus pasiekė maloni žinia, kad New Haven miestelyje, Connecticut valstybėje tapo suorganizuota visiškai nauja MAS kuopa. Šis vienetas yra toks naujas, kad, berods, dar nė vardo nėra išsirinkęs. Kuopos įsteigimu ir globa rūpinasi p. Elona Vaišnienė. Ji savo pasiaukojimu dar sykį įrodė mums jau seniai žinomą tiesą: ten, kur sendraugiai pasirūpina, ten jaunimas nepaliekamas beviltiškai išsisklaidyti. Ta proga mums įdomus ir kitas klausimas: kiek yra panašių vietovių, kaip New Haven, kur yra jaunimo, bet nėra nei vieno sendraugio idealisto, kuris pajustų tiek atsakomybės?

*

TIKRAI NAUJI VĖJAI S.A.S.

Šių metų birželio mėnesio 9-11 dienomis Studentų Ateitininkų Sąjungos Valdyba šaukia visuotinį suvažiavimą Dainavoje. Vienas iš svarbiausių suvažiavimo punktų būsiąs sąjungos įstatų keitimas.

Esame gavę ir peržiūrėję įstatų pakeitimo projektą, ir jį perskaičius, iškyla keletas įdomių klausimų. Apie juos tad ir reikia pasikalbėti.

Naujajame įstatų projekte nebėra reikalavimo, kad SAS kandidatu gali būti aukštąją mokyklą lankąs lietuvis studentas. Užtenka, kad jis yra "gimnazijos abiturientas". Kandidatavimo laikas projekte neribotas. Kandidatuoti galima pradėti jau paskutiniaisiais gimnazijos metais. Dabartiniai įstatai sako, kad kandidatavimo laikas yra tarp šešių mėnesių ir dviejų metų. Panašiai siūloma keisti ir studijas nutraukusių narių paragrafus: dabartinėje santvarkoje studentas, nutraukęs studijas, gali likti SAS nariu, bet neilgiau kaip dvejus metus. Naujasis projektas siūlo nestudijuojantį narį laikyti nariu "jei jo draugovė sutinka". Laiko ribos nebėra.

Tai tik keletas įstatų keitimo pavyzdžių. Pakeitimų yra ir daugiau, bet dėl vietos stokos visų čia neminėsime. Mums susidaro įspūdis, kad SAS darosi toks sambūris, kuriam galės priklausyti ir visi tie, kurie pro pirštus žiūri į aukštąjį mokslą. Tiesa, aukštojo mokslo institucijos ir mums kelia nerimo, bet negalima to dėlei paneigti mokslą aplamai. Norėtume, kad MAS ir sendraugiai tuo projektu susidomėtų, nes labai galimas dalykas, kad naujuosius įstatus pravedus, dalis moksleivių ir visa eilė būsimųjų sendraugių atsiras "lietuvių katalikų sąjungoje" (studentų gali tenai ir nebelikti!).

Mes manome, kad studentai turėtų šį projektą gerai apsvarstyti. Tai nėra tik raidžių kaitaliojimas. Gal kai kas sakys, kad studentai vistiek įstatų nesilaiko, tai kam iš viso jaudintis, nes daug svarbiau dvasia, o ne raidė. Mums atrodo, kad dvasia kaip tik ir nori raides taip pakeisti, kad nebebūtų jaučiama jokio ryšio su mūsų tradicine praeitimi. Ar tam jau yra atėjęs laikas?

Įstatų pakeitimo projekto egzempliorių galima įsigyti kreipiantis pas SAS Spaudos ir Informacijos Skyriaus vedėją Rimą Salytę: 206 Wayne Avenue, Springfield, Pa. 19064.

VOX POPULI

Gerbiamieji redaktoriai,

Pasiunčiau administracijai prenumeratos mokestį. Siunčiau vien todėl, kad pareiga. Pervertus naujosios redakcijos suredaguotus dvejus numerius sunku atsikratyti išvados, kad redakcijos pakeitimas nieko gero Ateičiai nežada.

Ypač krenta akin vasario mėnesio numerio trisdešimt šeštas puslapis, redakcijos pastaba vardu "Amerikos katalikų kapituliacijos pradžia". Kodėl katalikiškame universitete teologijos negali dėstyti "žydų rabinas"? Ar tikrai visoj Amerikoj nėra nei vieno rabino, kuris sugeba dėstyti senojo testamento kalbas bei istoriją? O gal redakcija tik sumaišė teologines studijas su katekizmo pamokom?

Ne naujiena, kad katalikiški universitetai savo užduoties neatliko. Ne naujiena, kad daug juos lankiusių studentų šiandien nėra praktikuojantys katalikai. Ar tikrai nereikėjo universitetų vadovybėms griebtis priemonių padėtį gelbėti? Universitetų sekuliarizacija yra vienas iš tokių bandymų. Ar tai pavyks, šiandien niekas negali pasakyti. Bet kaip tik todėl, ar nebūtų geriau truputį palaukti, nesiskubinti su "kapituliacijos" kaltinimais. Iškolioti visada suspėsite.

Su pagarba,

Kęstutis Skrupskelis,
Columbia, S. C.

Gerbiamas Profesoriau,

Ačiū už laišką ir dėmesį. Visai sutinkame, kad bartis neapsimoka, todėl nieko ir nekoliojame. Gerai, kad ir Pats to nedarai.

Kad naujoji ATEITIES redakcija Pačiam nieko gero nežada, tai labai atsiprašome, bet mes rūpinamės ne profesoriais, bet — studentais. Iš viso, kas liečia pažadus, — kai buvome į šį darbą kviečiami, — niekam nesame nieko ypatingo pažadėję. **Mums visi žadėjo padėti.**

Pats piktiniesi mūsų "skubiu kaltinimu": nekaltiname, bet įspėjame. Sutinkame, kad katalikų universitetai turi ką nors daryti. Bet tai, ką jie daro "nusikatalikindami", mūsų nuomone, yra klaida, kuri neša tam tikrą pavojų: gi pavojaus atveju nuomones reikia reikšti iš anksto. Atrodo sutinkame, kad katalikų universitetai savo pareigos neatliko. O nekatalikiškieji ar atliko? Kokia prasmė "nusikatalikinti", jei nei vieni, nei kiti mūsų nepatenkina? Ar negalvoji Pats kartais taip, kaip Washingtono politikai: jei kas gauna iš valdžios daugiau pinigų, tai tas geriau ir savo uždavinį atlieka!

Katalikų universitetai Amerikoje neatliko savo pareigos ne todėl, kad jiems stigo pinigų, bet todėl, kad jie neužsiaugino katalikų pasauliečių inteligentijos. Kitais žodžiais tariant, Amerikos katalikams reikia ne daugiau pinigų, bet —ateitininkų. Juk Lietuvoje katalikai neturėjo savo universiteto, bet valstybiniame universitete prisiaugino pasauliečių, davė krikščionybei tokių žmonių, kuriems Vatikano suvažiavimas atėjo 20-čia metų per vėlai. Čia, turėdami savo universitetus, Amerikos katalikai pasauliečių neorganizavo. Todėl jie praras savo pastatus ir žemes, kaip jau nesykį istorijoje yra įvykę.

O kai dėl rabino dėstymo, tai siūlome nedaryti iš to didelės tragedijos, nes mes irgi tragedijos iš to nedarome; norėjome tik atkreipti dėmesį, kad sena taisyklė dar tebegalioja: gyvenimas netoleruoja tuštumos. Kai krikščionys iš kurios nors srities pradeda trauktis, — į jų vietą gyvenimą formuoti ateina antikrikščionys. Taip įvyko su pilietinėmis teisėmis, taip darosi ir su universitetais.

Vienintėlis, mūsų nuomone, būdas šiuos klausimus išsiaiškinti be "pilnos ugnies", — yra turėti šiuo klausimu tolimesnį dialogą. Tada paaiškės pilniau, kas ką kokiame universitete dėsto, ir kodėl mūsų studentų galvojimas yra toks, koks jis yra.

Antanas Sabalis, Red.

•

Gerbiamas Redaktoriau,

Siunčiu $5.00 už "Ateities" prenumeratą. "Ateitis" man labai dabar patinka...

Jurga Gylytė
Chicago, Illinois

•

Susimildami Redaktoriai!

Ar esate jau tiek nusigyvenę, kad neturite naujos ir dabartinės jaunimo kūrybos! Kalbu apie Biliūno raštų persispausdinimą balandžio numeryje... **J. Petravičius**
Berwyn Heights, Ohio

Gerbiamasis,

Sunku pasakyti, tiksliai, kokiame stovyje randasi mūsų tremties gyvenimas; tai paliekame nustatyti mūsų sociologams. Tačiau viena darosi aišku (tiems, kurie arčiau jaunimą pažįstame), kad lietuvių literatūros klasikai net ir mūsų studentų daugumai yra nežinoma žemė. Sunku jiems mylėti tai, ko jie nepažįsta. Todėl mūsų klasikų pristatymas yra ne tiek Jums kiek jiems. **A. Sabalis, Red.**

NUOTRUPOS

iš s.a.s.

pavasarinių kursų

balandžio 28-30 dienomis

patrupino:

RIMA SALYTĖ

trupinimą nutraukė:

G. NAUJOKAITIS ir U. JUODVALKIS

nuotraukų aprašymas p. 139

stovyklos vadovas — Eimutis Radžius,
komendantas — Vacys Šaulys,
ūkvedys ir berniukų vadovas —
Vytas Polteraitis,
mergaičių vadovė — Rima Salytė.

Dainavoje vėsu,
niaukstėsi šeštadienio rytą.
Trys dešimtys studentų susirinko
klausyti **Dr. J. Girniaus:**

IDEALO IR LAIKO
STATOMI UŽDAVINIAI STUDENTUI

Paskaitos mintys.
Kiekvienas studentas turi savo individualybę,
Bet ne savo,
o tėvų kurtą. Todėl kai kada
ji atrodo mums svetima.
Jaunimas savaime tampa maištininku, bet
maištas tik tada prasmingas, kada turi
pozityvų tikslą.
Ateitininkas yra šviesus žmogus,
kuris niekada

GRUPINIO VEIKIMO
PSICHOLOGINĖ DINAMIKA
Dr. K. Keblys:

Kalba minint 50 metų,
kaip ateitininkai diskutuoja
veiklos problemas.
"Veikiam veikdami veikimą
Kai pažiūrai — juokas ima".
— Untė Šalapinis
Veikimas yra:
Jaunimo Kongresas,
NAACP,
PTA,
ALTAS,
Sendraugė bekarpanti lėles
su jaunučiais
bažnyčios rūsyje.
Pati veikla yra
neutrali
savo turiniu.
Turinys priklauso nuo veikiančio žmogaus.
Veikla kartais pasidaro
juokinga, dėl to, kad
nepajėgiame pajusti realybės pulso,
maišome esmines ir neesmines smulkmenas,
veikla dažnai netobula.
Žmonės atsisako veikti todėl,
kad veikloje nemato
prasmės,
rezultatų ir
dažnai nepasiekiama užsibrėžto tikslo.
Bet visdėlto nevisi baikštosi.
Veikti skatina kai kurių
prigimtis ir —

— *GIRNIUS*

nenuobodžiauja.
Nuobodulys liudija bemintį žmogų.
Organizacinė veikla
nėra amžinai užsukta mašina.
Veikla kuria savotišką
ateitininkišką šeimą. Nors
idėja
jungia visus ateitininkus,
veikla
turi kurti asmenišką ryšį —
žmogaus su žmogumi —
tarp organizacijos narių.
Skirkime sąjūdį nuo sąmyšio.
Sąjūdis
entuziastiškai siekia visus pagavusio
tikslo.
Pvz. ekumeninis sąjūdis.
Sąmyšis
yra mėtymasis
stengiantis neatsilikti nuo
paskutinės mados.
Pas kai ką yra per daug savigyros,
savireklamos.
Kyla klausimas, ar dėl to neimame kristi į
savinieką —
nebematydami, kas ateitininkų, žmonių ar
organizacijų atliekama, o tik kitų
nuopelnai regimi ir giriami.
Prieš tuos du nusiteikimus,
savigyrą ir savinieką,
kelčiau savigarbą.
Gal tai ir padėtų nuveikti tam tikrą
apatiją,
dėl kurios vis aimanuojame.

KEBLYS —

įsipareigojimas (užsiangažavimas),
kurio trūksta.
Pilno įsipareigojimo stoka. Kodėl?
Veiklą grindžiame
plačiom idėjom, kuriom sunku
įsipareigoti.
Putotis prieš bedievius, kaip anksčiau —
nebetinka. Atėjo
ekumenizmas. Jau kas kita.
Įsipareigojimas gali dabar būti:
Jaunučių globojimas,
100 laiškų rašymas Centro Valdyboje,
paskaitininko ieškojimas ir t.t.
Palyginus su praeitimi, SAS veikla eina
neblogai.
Taisytina:
skyrimasis nuo visuomenės,
t. y. kalbėjimas daugiau negu veikimas,
sustingimas.
Izoliacija kyla iš:
tradicijos — studentas studentavimo metu
ruošiasi gyvenimui,
o ne gyvena;
pasitenkinimo savo būriu;
pervertinimo to, ką studentai gali
tarp savęs padaryti;
praradimo ryšio su vyresniąja karta.
Sustingimas yra —
radikalumo stoka. Palyginus su
amerikiečiais —
lietuviai studentai
nejudrūs. Jei kas nors bendruomenėje
nepatinka —
demonstruokite!

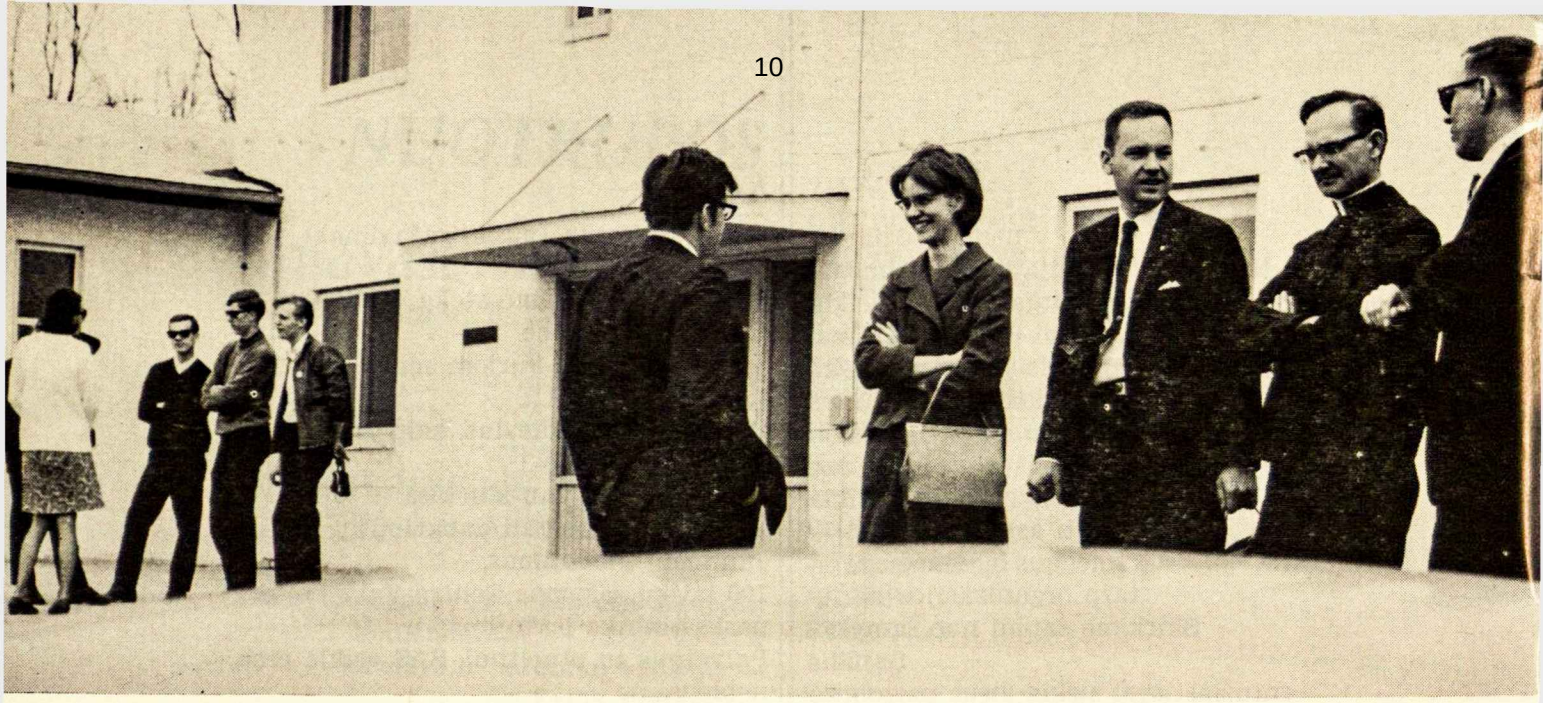

simpozijumas:

KAIP DRAUGOVĘ PAVERSTI ATEITININKIŠKA ŠEIMA

Dalyviai:
Vaclovas Kleiza,
Viktorija Skrupskelytė,
Romas Sakadolskis.

Prieš 10 metų
studentai ateidavo į susirinkimus gausiai.
Jei draugai ruošia,
nepatogu neateiti.

Šeima
pagrįsta tarpusaviu
priklausymu vienas nuo kito,
parama vienas kitam ir
teisingu darbo pasidalinimu.
Šie veiksniai — bendri,
bet jie vienintėliai, kuriais galima remti
draugovę, kaip
ateitininkišką šeimą.

Draugovių vieningumą palaiko:
Identiteto ieškojimas —
laikinas bėgimas nuo
amerikietiškos visuomenės,
įprotis,
klikos (kurios gali draugovėje veikti
teigiamai ir neigiamai),
kaltės kompleksas (jaučiasi kaltas
prieš tėvus arba visuomenę.
draugovė atlieka prievolę lietuvybei),
ideologinis susidomėjimas.

---

nuotraukoje viršuje:
po simpozijumo:
Romas Sakadolskis, Viktorija Skrupskelytė,
Rimantas Pauliukonis, Kęst. Trimakas S.J.
ir Vaclovas Kleiza

Sutvarkius šeimyniškumo problemą,
nutils skundai apie
drausmės stoką,
organizacijos žemą intelektualinį lygį ir t.t.
Šeimyniškumo problema išaugo i" to, kad
susirinkimuose, kursuose ir t.t.
prasideda ir
pasibaigia
ateitininkiškas gyvenimas.
Ar šeimyniškumas tikrai
pagrindinė problema? Gal ne —
Lietuvoje
labai konkretūs uždaviniai
rišo ateitininkus. O dabar...
Studentų rūpesčiai
dabar
tie patys, kaip
prieš 15 metų:
moksleivių globojimas, metinis suvažiavimas
ir t.t.
Mūsų problemos kyla iš to, kad
DIRBAM IDEALUI, O NE ŽMOGUI.

pasiūlymai:

Grįžtant į dr. Girniaus mintis apie
savigarbą,
pabandykime ATEITYJE aprašyti ateitininkus
žinomus visuomenėje — lietuviškoje arba
amerikietiškoje.
Liečiant SAS Centro Valdybą —
Kas metai nauji žmonės perima mūsų valdybą
Kol jie apšyla
prabėga pusė metų.
Senos valdybos sumanymai lieka
neįvykdyti.
Pabandykim palikti
vieną senosios valdybos narį
naujoje.
Taip pat būtų galima ruošti SAS suvažiavimą
stovyklos pradžioje. Tokiu būdu
sena valdyba ir nauja
spėtų išsikalbėti Sąjungos reikalais.

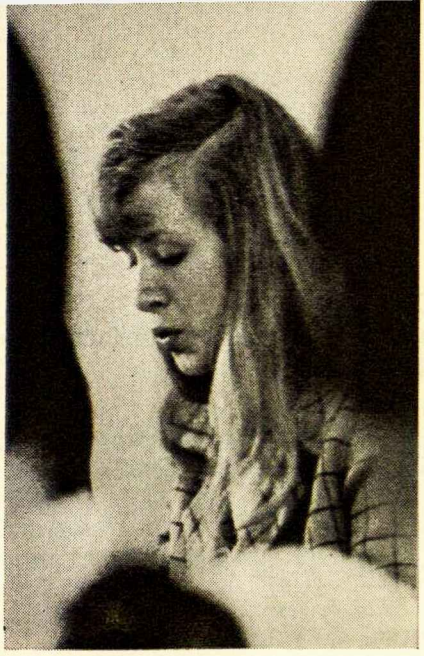

studentų referatų ciklas:

NUO NUOBODULIO IKI VEIKLOS

ŽMOGUS BE MINTIES

Vaidevutis Valaitis

Visi esame matę žolę augančią lauke.
Vienintelis jos tikslas —
fizinė egzistencija.
Žmogus yra dvasios ir kūno
junginys. Kaip ir žolė
šaknimis semiasi fizinio maisto,
taip ir žmogui reikia maisto
kūno išlaikymui.
Bet
žmogui taip pat reikia
dvasinio maisto.
Žinios —
yra reikalingos žmogaus minčių formavimui.
Sąjunga —
suteikia mums žinių. Ar pasinaudosime jomis
ar ne,
priklauso nuo mūsų.

PRASILAUŽIMAS Į IDĖJINĮ PASAULĮ

Kęstutis Kliorys

Kaip?
Mąstymu.
Tai aukščiausioji pažinimo veiklos forma,
kuri yra
objektyvios tikrovės atsispindėjimas
žmogaus sąmonėje.
Galime galvoti apie
sparnuotus žirgus,
bet
prasilaužimas į minties pasaulį
pasiekiamas per
mąstymą, kuris surištas su
tikrove.

PASAULĖŽIŪRA IR JOS IŠVYSTYMAS

Milda Pakalniškytė

Kiekvienas žmogus yra
protaujantis sutvėrimas.
Jis turi savo pažiūras, kurios sudaro
pasaulėžiūrą.
Kadangi ne visos pasaulėžiūros tokios pat,
yra ir tobulesnių ir prastesnių
minties pasaulių.
Turime išugdyti tokią pasaulėžiūrą, kuri
žmogų šviestų,
o neskandintų jo
nuobodulyje.

Intelektualinis analfabetizmas —
gresia studentijai.
Skaitymas padaro žmogų šviesų.
Priverstinis skaitymas univerkoje
dar neišveda žmogų iš
intelektualinio analfabetizmo.
Tai padaro —
laisvasis skaitymas, kuris
žmogui kaip žmogui
reikšmingas.

KAS YRA KULTŪRA?

Teresė Idzelytė

Maceina ir Šalkauskis žiūri į kultūrą, kaip
dvasinę išraišką.
Taip kūryba tampa
svarbiu gyvos kultūros reiškiniu.

Kultūra yra vienos kurios tautos
išraiška, kuri atžymi tos tautos
individualumą.

po visų paskaitų:

atsimenu: tylą dengiančią Dainavą,
Jurgio Bradūno psichodelinę kelionę per džiungles,
skautų sukrautą laužą ir lietų,
dviejų moksleivių dažnus klausimus,
Zailskų ir Patrimpo Prapuolenio "Senelį ir senelę" po
mėlyna šviesa vaidinusių gyvenimo absurdą,
ir
pietus — tas blynas per pusę,
ta pusė per pusę — tarp tavęs ir manęs...

manau, kad: pasisekė mums kursai šį sykį,
nors čikagiškiai per daug tarėsi apie savo reikalus,
ignoruodami mažesnio Detroito ir Clevelando bėdas.
O kai kurie studentų referatai galėjo būti geriau paruošti.

bet: kursų programa buvo gerai suorganizuota, vyko sklandžiai, o
kursantai gausiai dalyvavo visuose programos punktuose
(ir šį sykį čia ne banalumas),
nemėgindami pasinaudoti Dainavos erdve.

gaila, kad: taip greit pasibaigė.
Tikrai.

NUOTRUPŲ NUOTRAUKOS

ir kas jose

134 •

"Veikiam veikdami veikimą,
kai pažiūri — juokas ima."
saldžiai sapnuojanti Damušytė
raguotas Lišauskas ir raguojantis Bradūnas
akiniuotas fotografas Juodvalkis
betikrinąs
ar pasaulis tikrai didelė peleninė Bulota
besišypsanti Indreikaitė
ir Bulotos tikrinimais sužavėtas Prapuolenis

135 •

sekam pasaką panašią:
kumštį čiulpiantis Marčiukaitis
tamsiaplaukė tamsiaakė Gylytė
susidomėjęs Girnius (sūnus)
cigaretė, cysas prie Bradūno (ir vėl!) nosies
Rimos "trupintojos" Salytės akis dešinioji
tikrai nenuobodus dr. Girnius (tėvas)
ir metafiziniai nusiteikęs,
pasiruošęs pasaulį padaryti nors maža pelenine,
dr. Keblys

137 •

pabirusių raidžių ieško Milda Pakalniškytė
Teresė Idzelytė, šio numerio ilustratorė
Kęstutis Kliorys, referentas
Augustinas Idzelis, SAS pirmininkas (buvęs)
ir Vytautas Polteraitis, tvarkdarys, ūkvedys,
juokdarys

138 •

tarp šviesų ir paskaitų
pasitariam neformaliai:
Aldonai Zailskaitei ir Kęstučiui Trimakui S.J.
tariantis rimtai,
Jurgio Bradūno (ir vėl!) koja ir
skolintas batas kišasi į reikalus

139 •

tarp draugų, tarp šviesių
tariasi gitara su keliais balsais
bet ne visais:
kiti paskaitose

mėlynoj šviesoj
(dažykit mane mėlynai!)
Prapuolenis kairėj, Zailskas dešinėj
vaidin' gyvenimo absurdą

*

UOSIS JUODVALKIS
prisipažįsta nutraukęs tiktai dvi nuotraukas:
Mildos Pakalniškytės ir šią dešinėje
už visas kitas lieka atsakingas
GEDIMINAS NAUJOKAITIS

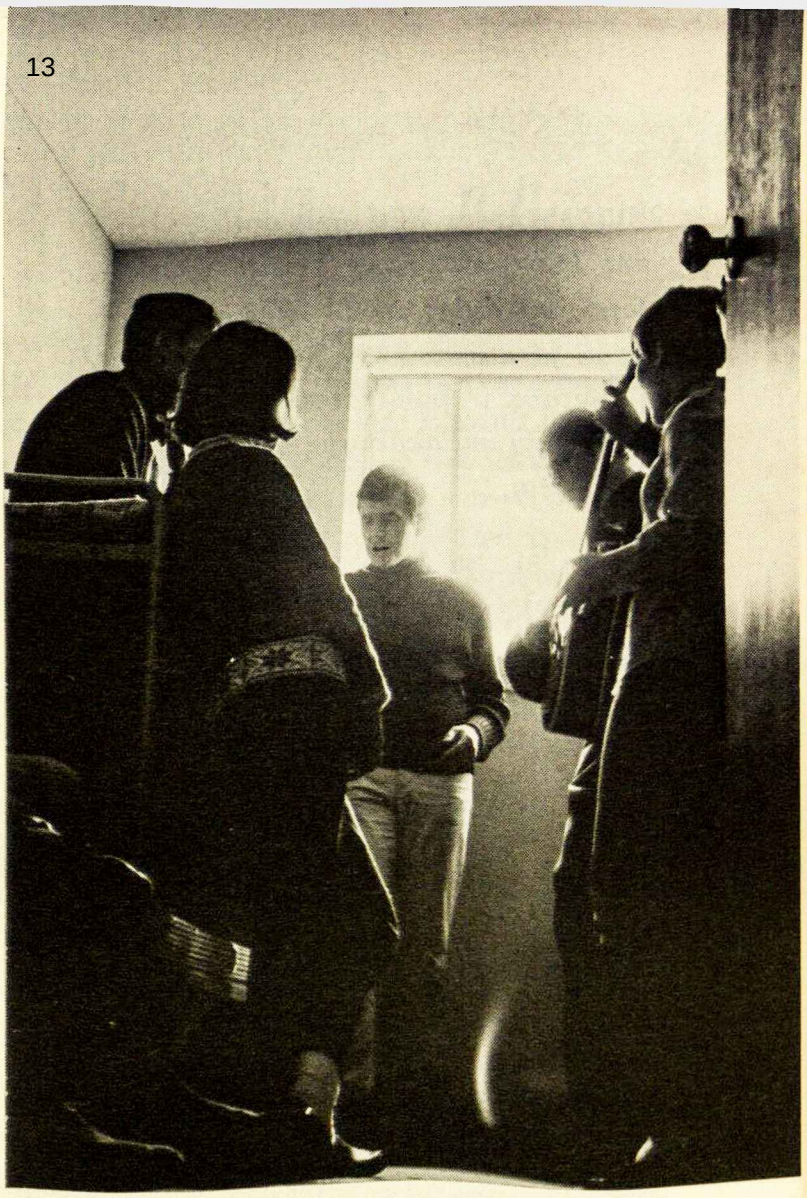

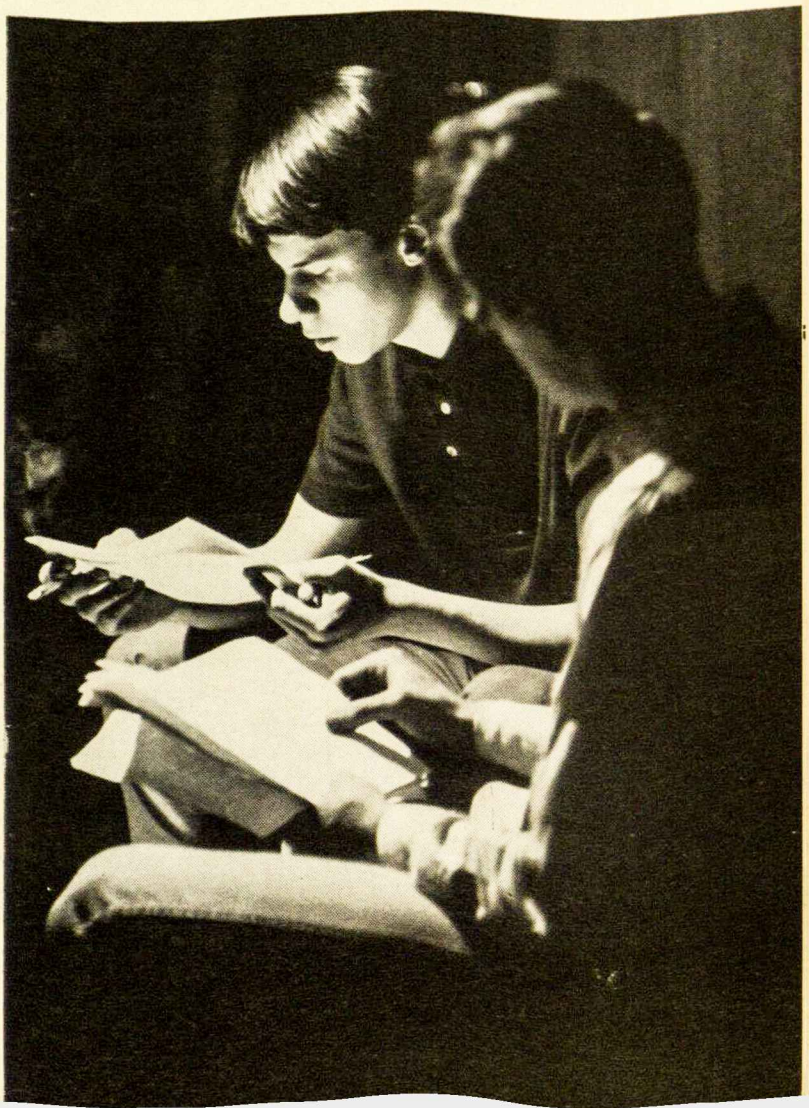

Biliūno noras būti palaidotu
ant Šventosios upės kranto
tapo įvykdytas tiktai 1953 metais,
kada jo kūnas buvo perkeltas
į Lietuvą ir palaidotas
Liūdiškių piliakalnyje, netoli
Anykščių.

Dabar ant jo kapo pastatytas
šis didelis paminklas.

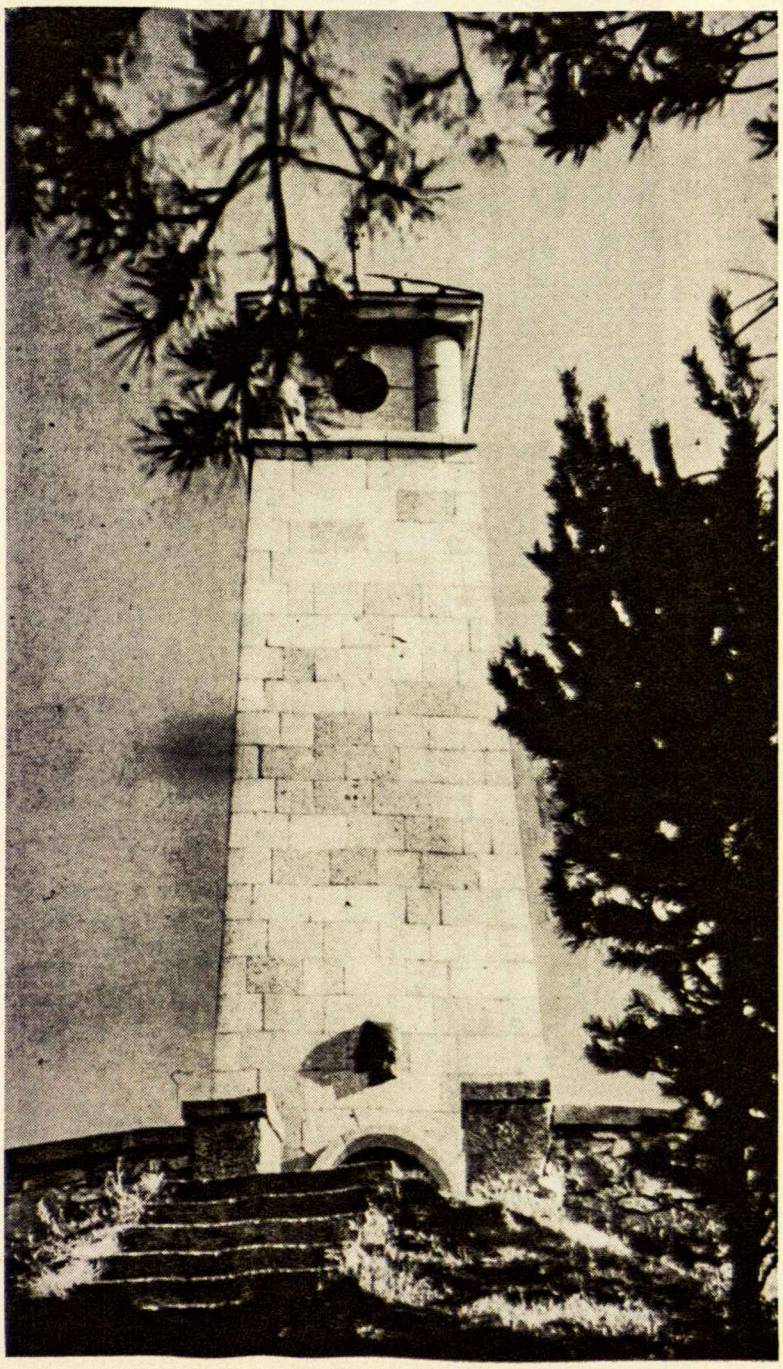

Jonas Biliūnas

(1879-1907)

Kad numirsiu, man' pakaskit
Ant Šventosios upės kranto:
Kad matytų kapas sodžių,
Kūdikėlis kur užaugau.

Kad girdėtų tą dainelę,
Motinėlė kur dainavo,
Kai ant kelių maža migdė
Ar lopšy mane lingavo.

Tu, Julyte, mano kapą
Žolynėliais apkaišysi,
Tarpu rožių ir lelijų
Man kryželį pastatysi.

Nieko kito aš nenoriu,
Tik lelijos kad žydėtų,
Kas pavasario rytelį
Kad lakštingala skambėtų . . .

Tos lelijos — tai paveikslas,
Kurį gyvas numylėjau,
Nors lakštingalės dainelių
Aš dainuoti nemokėjau.

Jonas Biliūnas

"Brisiaus galas" ir "Kliudžiau", Biliūno trumpos novelės atspausdintos 4-tame numeryje, aprašo žmogaus nuskriaustus gyvulius; čia rasite ištraukas iš Biliūno ilgos novelės "Liūdna Pasaka", kurioje autorius atvaizduoja žmones, kenčiančius nuo kitų žmonių rankos; atvaizduoja lietuvius baudžiauninkus caro laikais. Ši pasaka, pradėta 1906 metais ir pabaigta tik prieš mirtį, aiškiai parodo autoriaus nusistatymą prieš nelaisvę atnešančius svetimtaučius dvarininkus, ir jo norą iškelti lietuvių laisvės kovas. Meilė paprastam žmogui ir jo žemei taip pat skamba Biliūno eilėraštyje "Kai numirsiu, man' pakaskit", kuris vėliau tapo populiaria daina — čia išreikštas autoriaus prašymas buvo išpildytas tik 1953 metais, kai Jono Biliūno palaikai buvo perkelti iš Lenkijos kapinių į jo gimtinę prie Anykščių.

Jono Biliūno gimtinė Niuronių kaime, prie Anykščių.

. . . akys . . . tik užgęsusios žvaigždės .

Namai, kuriuose ką tik atvažiavęs apsigyvenau, stovėjo pačiam miške. Gražūs vasariniai namai. Aplink juos kvepiančios pušys ir eglės atakaitoj snaudė, už kelių žingsnių vėsi upė plaukė . . . Čia, sveikatos ieškodamas, pažadėjau visą vasarą išbūti . . .

Antrą dieną išėjau oran, kur jau laukė manęs pastatyta po pušimi gulimoji kėdė ir, sunkiai alsuodamas, atsiguliau . . . Pavargau . . . tik kvapą begalėjau atgauti . . . Bet tuojau . . . palūkėk! Jau lengviau . . . jau visai lengva kvėpuoti . . . O, kaip gera! . . . Nežinau, ar gali kas taip jausti pušyno kvapą, kaip džiovininkas. Gal tik vienas artojas po sunkaus kasdieninio darbo kietan patalan guldamas, tokį pat jausmą turi . . . Nors buvau išsinešęs knygą, ir ketinau ją skaityti, bet pamečiau ją ant žemės, išsitempiau visas ir kaip mažas vaikas lepinaus tuo kvapu alsuodamas. Ėmė noras suimti gniaužtan visą tą pakvipusį orą ir, pravėrus krūtinę, vienu rieštu sugrūsti jį plaučiuosna: pasotinti juos, alkanus, to oro ištroškusius. Bet buvau toksai silpnas, tos galios neturėjau . . . Gulėjau aukštielninkas ir gėriau tą kvapą, gėriau.

Iš vasarinių namų susirinko netoli manęs gražiai apsitaisusių vyrų ir moterų, jaunimo ir vaikų, — visi linksmi ir laimingi. Vieni ėmė žaisti, kiti apsėdo dailų dirvonėlį, treti išsisklaidė po mišką — juokaudami ir dainuodami. Į juos žiūrint regėjos, kad nėra pasauly vargų ir ašarų, nelaimės ir bado, o jeigu ir yra, tai ne čia, bet ten, toli už miško, iš kur aidas neateina. Į jas žiūrėdamas, norėjau nors valandėlę užmiršti ir savo ligą, ir tai, kas už to miško dėjos; norėjau tikėti, kad čia niekur mažiausio nelaimės šešėlio neišvysiu . . .

Tik staiga kažin koks ypatingas, niekados dar negirdėtas balsas mano ausyse sudejavo kaip senatvės, nelaimių atbalsis. Taip dejuoti galėjo tik žmogus senas, labai senas ir labai nelaimingas. Tam garsui nėra raidžių: jo negalima žodžiu išreikšti, — galima tik jausti . . . Atsigręžiau, nustebęs žiūrėjau ir laukiau . . . Iš už namų kertės išlindo sena, aukšta moteriškė. Ėjo jinai tiesiai į mane, lazdele pasiramščiuodama ir dejuodama. Ją pamatęs, greitai nusisukau. Bet pajutau, kad jinai jau prie manęs: stovi, tiesiai į mane savo baisias akis įbedus. Neištūrėjau: sudrebėjau ir atsigręžiau. Pamačiau tas jos akis. Ne, tai ne akys. Tai buvo du taškai, klaikūs, be gyvybės. Tokį įspūdį, kaip tos jos akys, gali žmogui padaryti tik užgesusios žvaigždės, iš arti matomos. Taip, tai buvo užgesusios žvaigždės . . .

— O ko tamsta nori? — dusliu balsu paklausiau, visas krūptelėjau.

IŪDNA PASAKA

Nieko neatsakė: ar negirdėjo, ar gal nesuprato. Tik įbedus savo klaikias akis žiūrėjo į mane.

Nežinojau, kas daryti: buvo ir nesmagu, ir gėda. Krepšio su savim neturėjo: nežinojau, ar jinai ubagė. Suradau kišenėj du skatiku ir atsikėlęs įspraudžiau jai rankon. Nuėjau... Du skatikai nulėkė iš rankos žemėn, o jinai, nė karto nemirktelėjus, žiūrėjo į mane. Krūtinėj pajutau šaltą sopulį. Neturėjau kur dėtis.

Staiga moteriškė nusigręžė visai kiton pusėn ir išvydo dirvonėlyje žmones. Sudejavo, o jos lūpos ėmė krutėti. Išgirdau, kaip sunkiai tyliai prakalbėjo:

— Kiek ponų... kokie jie visi gražūs...

Staiga vėl įbedė į mane akis ir paklausė:

— Ar nežinai tamsta, kur mano Petriukas?...

Įbedus akis, pastovėjo... Paskum, tartum atsakymo nesulaukusi, nuėjo takeliu dejuodama.

Ant dirvonėlio, ją išvydę, visi nutilo. Tartum giltinė pro šalį pralėkė. Ir jie, kaip ir aš, mėgino išsibodėti nuo jos skatikais. Bet tie skatikai mažai, matyt, tai moteriškei rūpėjo. Pastovėjusi, kiek jinai pati norėjo, išnyko iš mūsų akių kaip klaikus "memento mori"...

— — — — —

Po to, kuone kas dieną, tuo pačiu laiku, išgirsdavau jau žinomą ypatingą ir skaudų dejavimą ir iš už namų kertės išvysdavau išeinančią seną, seną moteriškę. Pro mane eidama, visados sustodavo ir, įbedus savo klaikias, be gyvybės akis, ilgai ilgai į mane žiūrėdavo... Pripratau prie jos... Jau ramiau galėjau matyti ir tas klaikias, be gyvybės akis, ir tą nesuskaitomą skaičių raukšlių, kuriomis kaip tinklu buvo išraižytas moteriškės veidas... Ilgi ilgi gyvenimo metai rašė tame veide sopulius ir ašaras, ir vargų klaikumą — rašė rūpestingai be pasigailėjimo. Likimo pirštas nepraleido nė mažiausio atsitikimo, — visa ton gyvenimo knygon įrašė... Per dienų dienas ton knygon žiūrėdamas, skaičiau jos įstabius žodžius ir... šį tą supratau... Tiesa, ne be žodyno: daug man geri žmonės padėjo... Liūdna pasaka!...

...apkabino senės Damulienės kojas...

Teresė Idzelytė

•

Buvo tai 1863-čiais metais.

Viename sodžiuje gyveno neturtėlis žmogus, vardu Petras Banys, su savo moterim Juozapota. Jauni ir gražūs, abu mylėjo vienas antrą ir, susiėmę už rankų, ramiai ir drąsiai ėjo gyvenimo keliu. Tiesa, tasai kelias buvo šiurkštus ir kietas, dar baudžiavos grandimis išgrįstas; tačiau, būdami jaunos dvasios, turėjo stiprias, kad ir pūslėtas, kojas, ir naštos sunkumo nejautė.

Niekur toliau už savo miestelio neidami, gal būtų ir visą amžių taip ramiai vietoje išgyvenę ir vaikų susilaukę... Bet netikėtai užpūtė naujas vėjas — ir tų neturtėlių gyveniman naujus troškimus ir naują viltį įnešė...

Pavasarį, vieną šventadienį parėjo Petras iš bažnyčios ne toks, kaip visados. Buvo susimąstęs ir susirūpinęs, o jo akyse degė nesuprantama, ypatinga ugnis...

Ir Petras ėmė savo moteriai pasakoti, ką jisai miestely girdėjo ir matė. Kaip kunigas iš sakyklos skaitęs tokį popierių, kuriame pasakyta, kad vergai žmonės dabar būsią lygūs ponams, jiems nebevergausią, o žemė, kurią dirba, liksianti jų nuosava — nebe ponų!

Ir ėmė savo moteriai pasakoti, kaip tai dabar gera, kad dvaran nebereikia eiti, ir kaip bus gera paskum, kai nusikratys nuo caro valdžios, įsigis laisvę, gaus žemės ir susilauks vaikų. Pasakojo ir svajojo, ir pats tais svajojimais tikėjo, — tikėjo tvirtai, be abejojimų. Juozapota klausė užkaitus ir laiminga, kaip į brangų paveikslą į vyrą žiūrėdama. Taip užsisvajoję, maloniai susiglaudę, išsėdėjo visą vasaros naktį... Atsigulė tik prieš aušt ant. Juozapota užmigo laiminga kaip kūdikis... Tada Petras tyliai tyliai atsikėlė iš lovos, pabučiavo miegančią moterį, peržegnojo ją persiskirdamas ir nesušlamėjęs pirštų galais išėjo...

Atėjo ruduo, liūdnas nelaimingas. Vyto žali medžių lapai, vyto su jais kartu ir gražios vargdienių svajonės. Papūtė šiaurus žiemys vėjas ir kartu su lapais išnešiojo karščiausias žmonių viltis, — išnešiojo ir laisvės priešų kojomis purvynan sumynė. Degino sodžius, šaudė ir korė ir iš tėvynės tolimos šiaurės šalin žmones gabeno. Nepasigailėjo nei žilų senelių, nei sergančių moterų, nei nekaltų mažų kūdikių. Visi po budelio kirviu dėjo savo galvas. Tik maža saujelė maištininkų dar narsiai su prispaudėjais kovojo, laukdama galo...

Juozapota baisiai atsimainė. Tat jau nebebuvo toji graži moteris, kurios akys kaip žvaigždės nuvargusį vyrą neseniai dar ramino. Akys aptemo, veidas pajuodavo. Nei vilties, nei laimės nebeliko. Viena slankiojo po namus, kaip šešėlis, be tikslo. Brangiausiąjį turtą jai atėmė, ir nebesitikėjo jo atgauti. Žinios kaip gandas ėjo paskui viena kitą ir be galo buvo liūdnos: tą pakorė, tą išvežė... Nuo jų vietos negalėjo sau rasti. Kas vakarą ėjo dabar pas Damulį, kur ramiau kiek jautėsi. Senio Damulio jau nebebuvo... Vienos moterys beliko. Su jomis Juozapota vargą vargo: visas jas nelaimė vienu ryšeliu surišo...

Vieną vakarą, kada taip visos sėdėjo, netikėtai atsidarė trobos durys, ir vidun įėjo ypatinga žmogystė — apiplyšusi ir nuvargusi. Dusliu balsu pagarbino Dievą ir pripuolusi apkabino senės Damulienės kojas.

— Kaziukas!... suriko motina, pažinusi sūnų... Apsikabino jo galvą, į savo krūtinę prispaudė.

— Dieve, Dieve... dar gyvas... — raudojo jinai, tartum abejodama...

Ir ėmė sakyti jis, ir pasakoti, kaip paskutinį kartą, alkani ir nuplyšę, netoli kovojo; kaip matęs kitus draugus negyvus parkritusius,

ir Banį suimtą... Juozapota daugiau neklausė... tik tiek suprato, kad jos Petrą, tur būt, miestan nugabeno... Nors niekados nebuvo mieste buvusi, tačiau dar greitai prieš auštant toli ant vieškelio, miestan einančio, atsidūrė. Apie pusryčius jau ėjo mieste gatvėmis, bailiai į šalis dairydamasi. Žiūrėjo tik į žmones, kuriuos kiekviename žingsny matė. Tartum nuo jų sau pagalbos laukė, tikėjosi teisybę patirti. Jai regėjos, kad visi jie apie jos Petrą žinojo, jį išvaduoti galėjo. Taip troško jų paklausti, paprašyti... Nedrįso... Visi jie tokie buvo ponai, galingi. Laukė, ar nepaklaus kartais jie patys, ko žinai šitan miestan atėjo ir tokia nelaiminga į visus stebis. Bet niekas į ją ir žiūrėti nežiūrėjo.

— Dieve, kiek ponų... kokie gražūs!— stebėjos Juozapota, stovinėdama, nežinodama, kur dėtis.

— Ko čia dairais? Ar ką pametei? — paklausė padriskęs "ponas", matyt, kiemo sargas.

— Ar nežinai tamsta, kur mano Petriukas?...

— Gal koks maištininkas? — nusijuokė piktai kiemo sargas. — Eik tenai, rasi...

Ėjo gatve išsigandusi, galvą nuleidusi. Matė, kad ton pusėn žmonių skubinos. Visi kaip ir ko pamatyti troško ir bijojo pasivėlinti. Ir jinai ėmė skubintis... Greitai pasibaigė gatvė. Pasirodė didelė plati aikštė. Juozapota pamatė daugybę žmonių, ratu sustojusių. Kareiviai su šautuvais ir blizgančiais durtuvais, ponai žvaigždėtomis kepurėmis, ponios, gražiai pasipuošusios ir... žmonių, žmonių... Visi kaip negyvi tylėjo... Vidury aukšti šulai su permetėmis stupsojo...

Apsistojo nustebusi, nežinodama, kas daryti. Bet matydama, kad visi į ten eina, pribėgo prie žmonių minios. Kojas jai pakirto, tik kvapą galėjo atgauti...

— Kiek ponų... Kokie gražūs... — šnibždėjo apsiblaususi.

Pamatė žilą, malonaus veido senelį, į ją žiūrintį ir bialiu balsu paklausė:

— Ar nežinai tamsta, kur mano Petriukas?...

Netikėtai žvilgterėjo į šulus su permetėmis... Suriko klaikiu balsu ir apalpusi parkrito ant žemės...

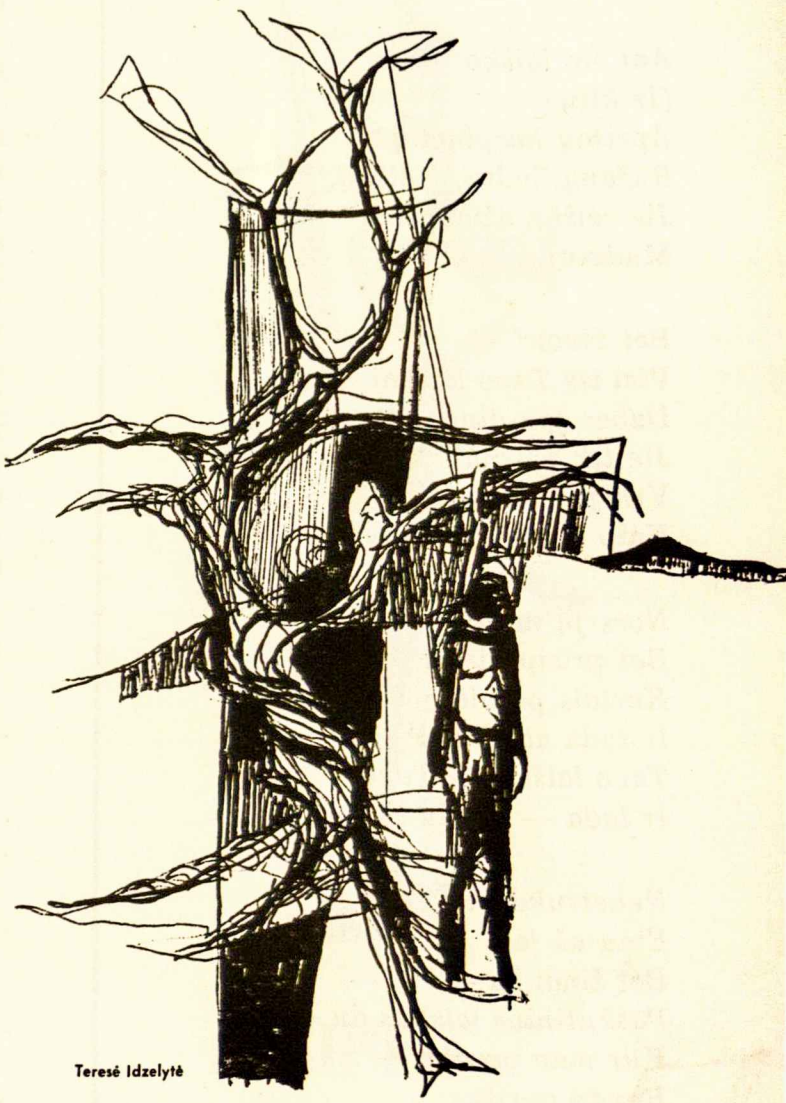

Teresė Idzelytė

...ir šaudė ir korė...

LIETUVOS NACIONALINĖ M... BIBLIOTEKA

išpažintis

REGINA STAŠKEVIČIŪTĖ

Ar atsimeni —
Gana seniai
Kai tu kur nors
Išvažiavai,
Ir nuvažiavęs
Man laišką parašei?

Sakei — susitiksim
Mes abu
Tuoj, netrukus
Būsim vėl kartu, —
Ir užbaigei —
"Tave myliu!".

Ant šio laiško
(Ir kitų)
Aprišau kaspinėlių
Ružavų, baltų, melsvų.
Jie reiškė džiaugsmą
Mudviejų.

Bet žinok!
Visi tie Tavo laiškai
Dabar jau dingę;
Jie tik pelenai!
Visi jie, visi, visi
Kaip ir tavo pažadai.

Nors jų neliko
Bet prisipažįstu:
Kartais pasidaro liūdna
Ir tada atsimenu
Tavo laiškus ir Tave.
Ir tada — sėdžiu ir verkiu.

Nebetrukdysiu Tau,
Einu aš jau
Bet žinai ką —
Paskutinius laiškus du —
Kur man parašei —
Buvau aprišus
Kaspinu juodu.

Tai buvo seni, siauri, statūs laiptai, kurie vedė aukštyn ir aukštyn, per tamsius koridorius ir pro triukšmingus kambarius. Lipant jais net galva pradėdavo suktis — tiek daug posūkių ir kampų buvo. Posūkiai staigūs ir tamsūs. Triukšmingieji kambariai nutildavo tik ankstyvo ryto valandomis, kai paskutinis garsas būdavo rakto trakštelėjimas durų spynoje.

Užlipęs laiptais iki pat viršaus, rasdavai pakrypusias duris su pramuštu langu, dengtu praplyšusiom užuolaidom. Su baime pasukdavai rankeną — kad nenulūžtų. Įėjus, veidan rėždavo pelėsiais dvokianti neišvėdinto oro banga. Prieangy gulėdavo išsklaidyti, jau nunešioti batai. Dar toliau — sulūžę žaislai ir ant ištiestų vielų padžiauti rūbai. Lovos nevisuomet paklotos, stalas ne visada švariai nuvalytas, indai ne dažnai suplauti. Ant grindų dar nuo praeitų metų žiemos buvo likę pėdsakai.

Kaimynai nedaug težinojo apie juos — apie našlę su vaikais, gyvenančią gale girgždančių laiptų, pačiame tamsiausiame bute. Tik iš laiptų dejavimo žinojo jie, kad tenai dar kas gyvena.

Tai buvo vidutinio amžiaus našlė su penkiais vaikais. Anksti rytais ji eidavo fabrikan. Vyriausias sūnus pirma išleisdavo mažesniuosius broliukus ir sesutes, paskui, užrakinęs duris, ir pats išeidavo mokyklon. Taip jie gyveno diena iš dienos. Kai ateidavo šventės, našlė iš savo mažų sutaupų parūpindavo vaikams nors po mažytę dovanėlę, kurią jie rasdavo po lova, nes negalėdavo įsigyti eglutės Kalėdoms. Neturėjo jie draugų, nei svečių. Kai ateidavo kas nors iš miesto — kartą per metus apžiūrėti namo, vaikai slapstydavosi iš baimės. Tik kur-ne-kur išlįsdavo maža galvutė smalsiai pažiūrėti į nepažįstamą žmogų, atėjusį iš nežinomo pasaulio. Miestas jiems buvo tik sapnas. Našlė neturėdavo laiko nuvesti jų pasidairyti po parduotuves. O ir pinigų nebuvo už kuriuos galima būtų nupirkti tų gėrybių, išstatytų languose. Vaikai galėjo tik svajoti apie pasaulį, kuris randasi laiptų apačioje.

Vieną kartą, jau po kelių metų taupymo, našlė aprengė vaikus geriausiais skarmalais ir išvedė pro duris su klebančia rankena. Leidosi jie ilgais laiptais žemyn ir žemyn, kol pagaliau priėjo prie lauko durų rankenos. Ji buvo tvirta, aukštai įstatyta, ir tik su dideliu vargu pasuko ją našlė.

Ir išvydo vaikai miestą tolumoje! Jie ėjo, bėgo keliuku, vedančiu ten, kol priėjo didžiuosius vartus. Čia sustoję laukė motinos ateinant. Nors ir baugu buvo, norėjosi pamatyti

LAIPTAI

GABIJA JUOZAPAVIČIŪTĖ

didžiojo miesto parduotuves, apie kurias buvo girdėję iš vaikų mokykloje. Ėjo ir ėjo našlė su vaikais gatvėmis, sustodama prie žibančių parduotuvių langų pasižiūrėti į apšviestas gėrybes. Pagaliau įėjo ji vienon mažesnėn. Vaikai apstulbo, pamatę žaislus ir saldumynus, apie kuriuos tik sapnuose buvo sapnavę. Pamatė jie lange išstatytą gražų raudoną, blizgantį sviedinį. Išprašė motinos, kad nupriktų. Beveik visas santaupas išleido ji už tą sviedinį. Parsinešę jį namo, žais taip linksmai, kad niekada nenusibos. Dabar jie buvo laimingi, nes sviedinys primins didžiulį miestą ir visi kartu galės su juo žaisti.

Bet nematė nei našlė, nei vaikai, kaip juos mieste sekė sena, išsipuošusi moteris. Ji buvo labai turtinga. Visko turėjo, tik laimės trūko. Ji pavydėjo našlei, kuri buvo laiminga su savo vaikais. Panoro ponia susipažinti su jais ir atsekė našlę iki pat jos namų.

Dabar ji žinojo kur ta šeima gyveno. Neužilgo ji pasitiko našlę, vėlai vakare grįžtančią iš darbo, ir išsipasakojo jai savo liūdesį. Pagailo našlei nelaimingos ponios. Sutiko ji paskolinti savo vyriausią vaiką poniai, kuri pasisiūlė jį išleisti į mokslą. Našlė žinojo, kad pati niekada negalės tiek daug gero savo vaikui duoti. Ji negalėjo nupirkti jam nei gražių rūbų, nei knygų, kurių jis taip dažnai prašydavo, nei gražių namų. Taip ir išvažiavo vyriausias berniukas gyventi pas turtingą ponią.

Praėjo daug metų. Poniai buvo linksma, turint jauną žmogų su savimi. Ji jautėsi reikalinga ir pajėgianti gero suteikti tam jaunuoliui, kuris taip gerai mokėsi. Bet jaunuolis atsimindavo seną namą, kurio duris atidaręs lipdavai aukštyn ir aukštyn stačiais laiptais, o pačiame laiptų gale rasdavai duris su išmuštu langu. Jis atsiminė ir tą gražų, blizgantį, raudoną sviedinį, pirktą mieste. Įsivaizduodavo kaip dabar su juo žadžia jo jaunesnieji broliukai ir sesutės.

Tačiau sviedinys nebeblizgėjo. Jis gulėjo visų užmirštas, kampe. Našlė dar vis eidavo fabrikan anksti iš ryto ir grįždavo vėlai vakare. Vaikai tebeėjo mokyklon, bet juos išleisdavo nebe brolis, o vyresnioji sesuo. Prieangyje tebegulėjo išsklaidyti batai ir žaislai.

Vieną tamsią naktį atvažiavo ponia su vyriausiu berniuku. Atidarę sunkias lauko duris, jiedu lipo senais, dejuojančiais laiptais į viršų. Ėjo tamsiais koridoriais ir pro triukšminguș kambarius. Pagaliau — užlipo į patį viršų. Atsargiai pasuko rankeną, kad nenulūžtų. Našlė, atėjusi prie durų, pravirko iš džiaugsmo. Patenkinta ponia tyliai išėjo iš kambario ir paskutinį kartą sugirgždėjo laiptai po jos kojomis, kai ji atsargiai leidosi žemyn.

Dabar laiptai dažnai girgždėdavo ir kaimynai vis kaišiojo galvas koridorium žiūrėti, kas ten darosi. Kas mėnesį ateidavo paštininkas su storu voku, ir užkopęs laiptais į pat viršų, įdėdavo jį į našlės rankas. Šventėms nebereikėdavo našlei tiek taupyti kaip anksčiau, nes po vaikų lovomis ir po gražia eglute jie rasdavo daug dovanų.

Vaikai užaugo, išėjo mokslus, gavo darbus. Pagaliau vieną dieną susikrovė jie savo turtą ir paskutinį kartą nulipo tais siaurais, stačiais laiptais, kurie lig šiol vis vesdavo į viršų.

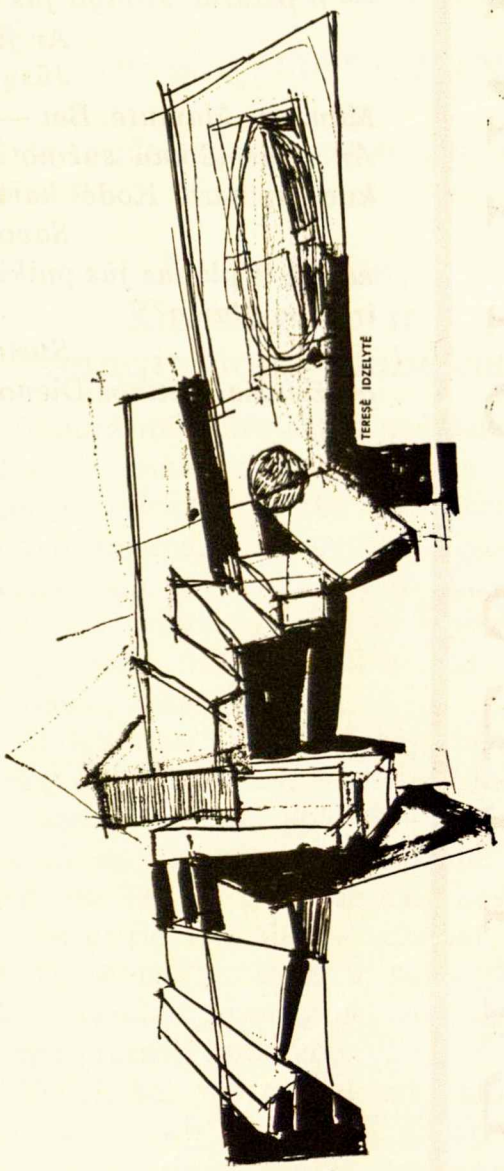

Gegužis — tai gėlynų laikas. Žydi krūmeliai, medžiai gėlės. Kur tik jūs žengiate — mieste, laukuose ar miško gelmėje — kur nors, kas nors kelia baltą, rausvą ar geltoną žiedą.

Šį spalvingai švelnų ir džiaugsmingą mėnesį nuo neatmenamų laikų skiriame MOTINAI. Pirmiausia — visų Motinų Motinai Švč. Mergelei Marijai. Jos neapsakomas kantrumas, nusižeminimas ir pasiaukojimas yra stiprybės versmė ir jūsų Mamytėms.

— — —

Jūsų namuose gyvena Moteriškė. Kaumynai ją vadina ponia. Ji gyvena — ir jūs gyvenate. Po vienu stogu, tuose pačiuose kambariuose. Ji išverda — jūs pavalgote. Ji pasiuva, ar nuperka — jūs apsirėdote. Ji užkalbina — jūs atsakote. Jūs paklausiate — ji pataria. Ji myli jus — ir jūs ją.

Ar jūs pažįstate tą ponią?

Jūsų tėveliui — ji žmona. O jums — Mamytė, Mama ar Mamutė. Bet — ar jūs tikrai pažįstate savo Mamytę? Ar jums įdomu sužinoti, ką jinai galvoja, kuo domisi, kuo džiaugiasi, kuo rūpinasi? Kodėl kartais nuliūdus?

Savo geriausio draugo ar draugės nuotaikas ir norus, ir planus jūs puikiai žinote. Ar bent tiek pat pažįstat ir savo Mamą?

Susidraugaukite su savo Mamytėmis ir tai bus gražiausia Motinos Dienos ir visų būsimų dienų dovana!

DIEVO MOTINA
tempera
Rasutė Arbaitė 11 m.

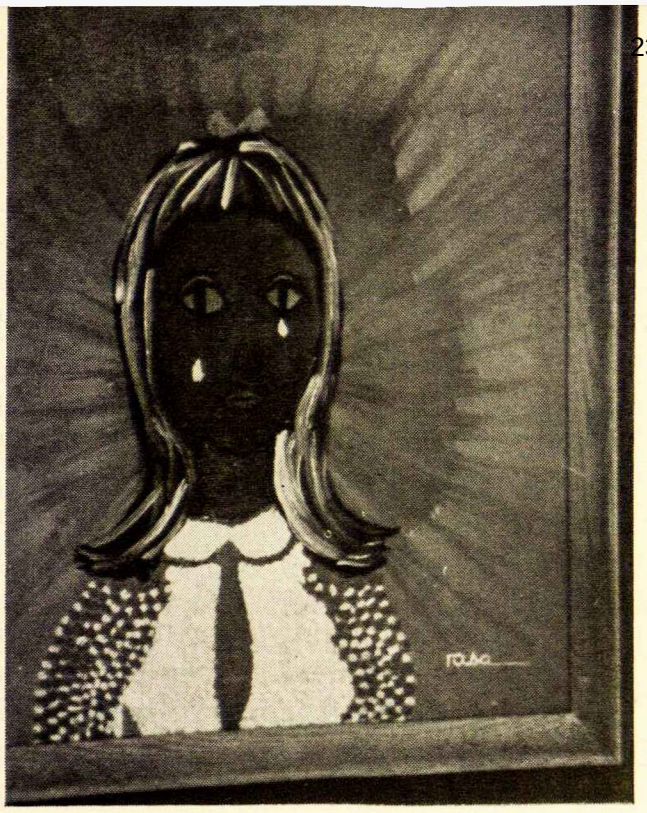

LIŪDNA MERGAITĖ, aliejus Rasutė Arbaitė

DOVANA

Marytė buvo akla nuo prigimties. Jos akys niekuomet nematė ir niekad nebūtų matę tų dalykų, apie kuriuos tėvai jai pasakojo. Tėvai buvo turtingi ir visko jai davė. Jai pasaulis buvo padarytas iš stiklinių rožių, ir ji būtų davus savo mylimiausią nuosavybę dėl regėjimo dovanos.

Marytės maldos neliko be atsakymo. Pasiuntinys jai pasirodė su trim užburtais akiniais, iš kurių vienus ji galės pasilikti.

Užsidėjo pirmus akinius. Per šituos ji matė pasaulį per vietnamiečio kareivio akis. Ji jautė neapykantą jo sieloje ir baimę jo širdyje. Pasidairiusi aplink, ji matė moteris su mažais vaikais, besislapstančiais nuo kulkų. Marytė dar spėjo pajusti kareivio meilę tėvynei, ir tada priešo kulka sustabdė jo širdies plakimą.

Nusiėmė akinius ir užsidėjo antrą porą, vos galėdama sulaikyti ašaras. Per šiuos Marytė matė Prezidento akimis. Jai pasirodė visos problemos pasaulyje ir paties Prezidento baimė dėl trečio pasaulinio karo. Ji galėjo matyti, kaip jis pasirašo dokumentą, kuris galėtų tą karą pradėti ar panaikinti . . .

Akiniai puolė ant grindų. Nelūžo.

Trečią porą užsidėjo tikėdama, kad pasaulyje negalėtų būti daugiau blogybių. Bet kaip skirtingai Marytė sužinojo, kai jinai pažiūrėjo negro akimis! Negras, kuris dabar bus nekaltai pakartas. Keturios virvės negrui — jo žmonai ir vaikai jau kabojo. Šituos akinius Marytė pati mėgino sulaužyti, bet be pasisekimo.

Pasiuntinys davė Marytei naktį apmąstyti apie akinius ir vėl grįžo į pragarą. Marytės malda tą naktį buvo:

"Prašau, Dieve, atidaryk akis sveikųjų ir jei galėtum, prašau, palik mane aklą!".

(Persp. iš PIRMYN, JAUNIME)

— — —

Ar ir jūs būtumėt geriau norėję likti aklais?

Ar Šventas Kazimieras ir "banginėtojų" globėjas?

Vidužemio jūroje yra nedidelė sala, Malta. Ji buvo išgarsėjusi kaip Britų imperijos tvirtovė. Tačiau dar ir prieš tai ji buvo žinoma. Joje gyveno vienuoliai josnitai, taip pat vadinami ir Maltos riteriais. Jų ordinas kovojo su krikščionybės priešais turkais, kurie tuo metu skverbėsi į vakarų Europą.

Maltos riteriai savo globėju buvo pasirinkę šv. Kazimierą. Manoma, kad jie tai padarė, sužinoję apie Šv. Kazimiero pasirodymą lietuvių kariuomenei prie Dauguvos. Ten jis pasirodė kaip kovojantis riteris. Be to, Maltos riteriai buvo prisiekę skaistybę, todėl ir savo globėju rinkosi karalaitį, pasiryžusį verčiau mirti, negu prarasti skaistybę.

Todėl, kai vasarą vėl ant kaklo užsinersite juodąjį Maltos — dabar "banginėtojų" (surfers) ženklą, trumpam pagalvokite apie Šv. Kazimierą. Ar ne įdomus sutapimas, kad Šv. Kazimieras, lietuvių jaunimo globėjas, šiuo labai aplinkiniu būdu priartėjo ir prie viso pasaulio "banginėjančio" jaunimo?

IŠ ATEITININKŲ ISTORIJOS

Apsigynusi nuo bolševikų, bermontininkų ir lenkų, lietuvių tauta su didžiausiu užsidegimu pradėjo siekti mokslo. Buvo pastatyta daugybė įvairios rūšies mokyklų. Kas tik pajėgė, lankė jas. Mokinių tarpe smarkiai sklido ateitininkų idėjos, ir mūsų organizacija pagausėjo narių skaičiumi.

Naujai atsikūrusi Lietuva beveik viską turėjo pradėti iš nieko. Turėjo susikurti valstybinę santvarką, surašyti konstituciją. Ligi šiol naudojus rusiškus arba vokiškus pinigus, reikėjo įsteigti savo pinigų sistemą. Tai buvo padaryta 1922 metais. Pinigai pavadinti Litas ir Centas.

Nemažai vyresniųjų ateitininkų buvo išrinkti į Lietuvos Seimą, ir šiaip dalyvavo valstybės vyriausybėje. Ateitininkų organizacija buvo juos išauklėjusi jautriais žmonijos vargams ir negerovėms. Jie stengėsi gerinti miestiečių bei kaimo gyventojų būklę.

Lietuvoje dar buvo užsilikę daug didelių dvarų, kurių žemėmis savininkai nelabai naudojosi. Taip pat buvo daug neturtingų ūkininkų, kurie teturėjo labai mažai žemės. Lietuvos vyriausybė nutarė dalį dvarų žemės nusavinti — paimti iš dvarininkų ir išdalinti neturtingiems ūkininkams ir nepriklausomybės karų savanoriams. Daug kas tam priešinosi. Ateitininkas prel. Krupavičius kovojo už tai, kad toji žemės reforma pasisektų. Jo nuomonę rėmė daug kitų ateitininkų. Pagaliau, Lietuvos Seimas nubalsavo, kad reforma būtų pravesta.

1922 m. išrinktas antrasis Lietuvos Respublikos prezidentas — Aleksandras Stulginskis. Jam tuo metu buvo tik 35 metai amžiaus. Aleksandras Stulginskis

Tai ne gracinga Virginijos pulkininko plantacija. Tai Lietuvos Veprių (Ukmergės apskrityje) dvaro rūmai. Nepriklausomybės laikais dalis dvarininkų žemių reformos metu buvo išdalinta valstiečiams. Dabar okupantai dvarus vadina "parkais" ir daugelį jų yra pavertę į poilsio vietas valdininkams.

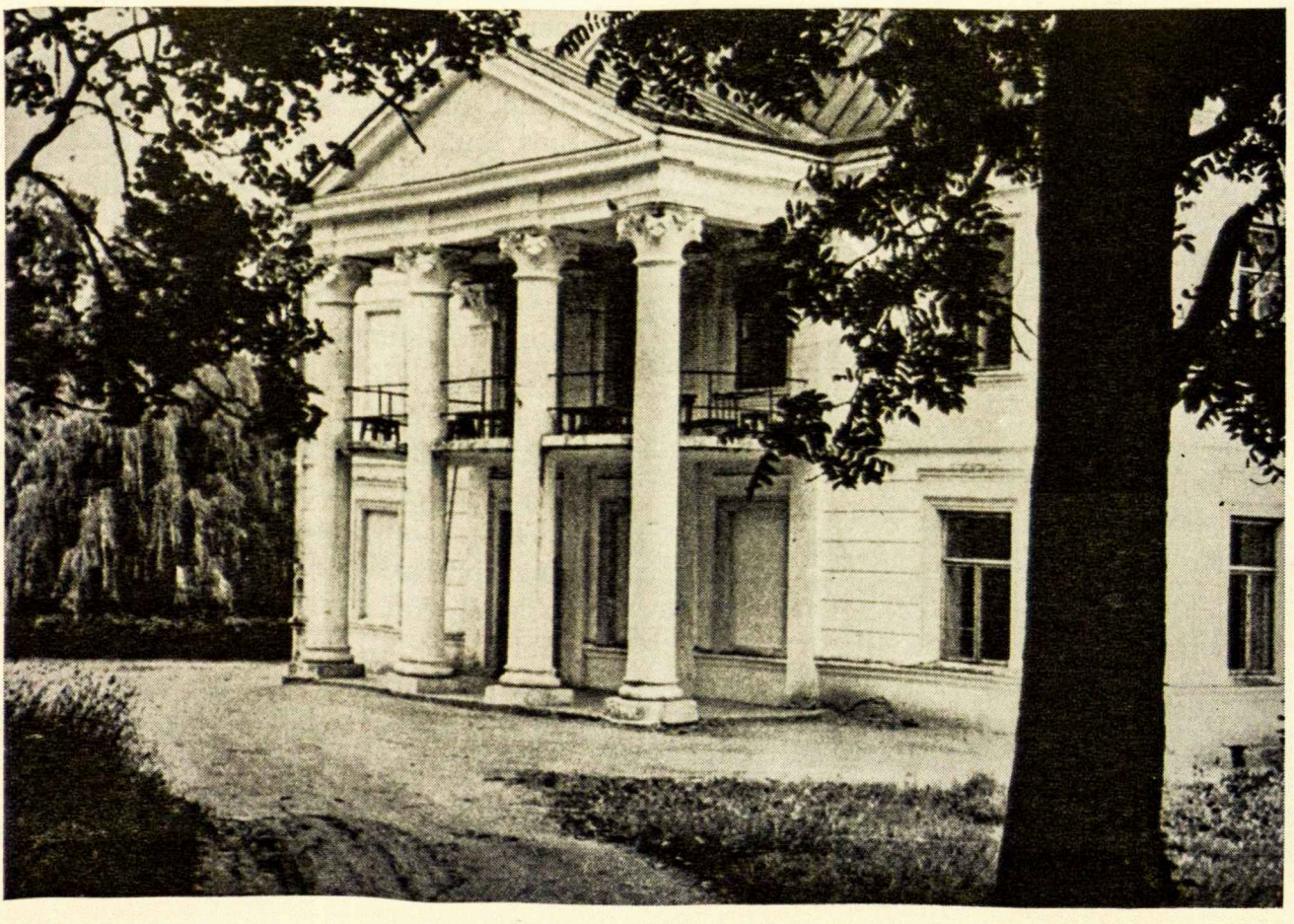

buvo žemaitis, ateitininkas, Vokietijoje baigęs agronomijos mokslus. Savo prezidentavimo metu jis stengėsi Lietuvą paversti tikrai modernia demokratine valstybe.

Tuo metu ateitininkų organizacijai vadovavo prof. Pranas Dovydaitis. Jis buvo mokslininkas ir visuomenininkas. Ypatingai rūpinosi moksleiviais ir darbininkais. Ateitininkai buvo suorganizavę savo Šalpos Fondą, kuris padėdavo neturtingesniems moksleiviams ir studentams siekti mokslo. Steigė bendrabučius, kuriuose gyveno iš kaimo miestan atvažiavę mokiniai. Buvo ruošiami suvažiavimai, šaukiami kongresai, rengiamos meno parodos. Ateitininkai vykdė ir gailestingus darbus. Lankė ir globojo kalinius, ligonis. Susiorganizavo būreliai, kurie neturtingoms šeimoms nešdavo maisto, drabužių, pinigų.

Ateitininkai aktyviai veikė ir kitose katalikų organizacijose. Jie pradėjo krikščionių darbininkų sąjūdį, dirbo su kaimo jaunimu — pavasarininkais. Organizavo knygų bei žurnalų leidimą.

uodų kova

Vilija Malciūtė
12 m.

Miega knarkia mūs mergaitės
Uodai skrenda iš kampų
Nori kąsti į nosytę
Ir pabudink iš sapnų.

Į nosytę, į veiduką,
Uodai kanda vis daugiau,
O mergaitės muša, baido,
Varo uodus kuo toliau.

Kova vyko visą naktį
Uodai krito be jėgų.
Linksmos yra mūs mergaitės
Laimi kovą tarp uodų.

Ateitininkų stovykloje
1966 m. liepos mėn.

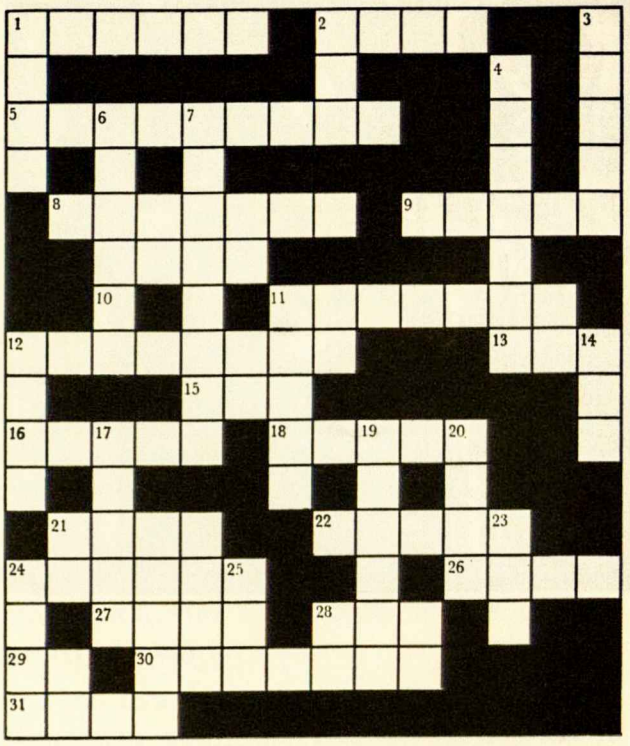

SENOVĖS KRYŽIAŽODIS

Skersai: 1. Narsus, 2. Giria — nuo vėjo. 5. Kunigaikštis, kuris sapnavo vilką. 8. Miestas, esąs Neries ir Vilnelės santakoje. 9. Tai, kas nešama (vienaskaitos galininke). 10. Kariai gerbia savo —. 11. Ne draugai. 12. Birutės vyras. 13. Aš tą pasilaikysiu —. 15. Nežinau, — ir eisiu. 16. Kiškis bėgo per —. 18. Sviedžiamas ginklas. 21. Jo — namie. 22. Pasakų būtybė. 24. Toje upėje, kuri teka pro Kauną. 26. "Einu" būtąjam kart. laike. 27. Valgyti (kalbant apie gyvulius). 28. Šis. 29. Gaidelis — vištytė ėjo riešutauti. 30. Kunigaikštis, kuris valdė Lietuvą prieš Gediminą. 31. Veiksmažodžio "ima" bendratis.

Žemyn: 1. Liepsnoja. 2. Vytauto Didžiojo žmona. 3. Karys įtempė — ir paleido strėlę. 4. Aukšta pilies dalis. 6. Mergaitės vardas, kilmininke. 7. Jį vainikavo pirmuoju Lietuvos karaliumi. 11. Tvirtovė. 14. Tekantis vanduo. 17. Okupavo. 19. Kęstučio sostinė. 20. Imti skystimą. 21. Neigiamasis žodelis. 23. "Eina" būtąjam kart. laike. 24. Aš šiandien —nešu knygų. 25. "Eiti" — sutrumpintai.

MĮSLĖS

1. Be rankų, be kojų, lipa į dangų.
2. Eina per ugnį — nedega, eina per vandenį — neskęsta, eina per šiaudus — nešnabžda.
3. Saulei tekant gimsta, leidžiantis miršta.
4. Ėjo ėjo ir vietos neturėjo.
5. Stovi kuolelis, ant kuolelio dvarelis, tam dvarely šimtas milijonų.
6. Senas senas seneliukas, dvejais trejais kailinukais.
7. Kas nedaromas pasidaro?

Mįslių ir kryžiažodžio atsakymus rasite 155 p.

jauna menininkė

Kalifornijoje gyvena 11 metų mergaitė, apie kurią rašoma amerikiečių ir lietuvių spaudoj. Tai Rasutė Arbaitė, lankanti šeštą skyrių amerikiečių mokykloje, gerai kalbanti ir rašanti lietuviškai. Ji lanko ir Santa Monikos lietuvių šeštadieninę mokyklą. Priklauso ateitininkų ir skautų organizacijoms.

Kuo Rasutė ypatinga? Kodėl apie ją rašoma?

Būdama 4 metų ji pradėjo gražiai piešti. Daug mažų vaikučių mėgsta piešti. Tačiau toji mergaitė savo tapyba atkreipė daugelio žmonių dėmesį. Jai esant 8 metų amžiaus, buvo suruošta pirmoji jos darbų parodėlė.

Jūs, kurie skaitote "Tėvynės Žvaigždutės" skyrių *Drauge*, tikriausiai esate matę Rasutės darbų atvaizdus. Tris metus iš eilės ji yra gavusi "Tėvynės Žvaigždutės" pirmąją premiją už piešinius.

Rasutė Arbaitė tapo aliejiniais dažais ir tempera. Tai tam tikri dažai, kurie ištirpę ne aliejuje, o baltyminiame skystyje. Parodose ji dalyvauja ir su grafikos kūriniais. Taip vadinami įvairūs braižiniai ir piešiniai. Šalia to, Rasutė projektuoja scenos drabužius ir šukuosenas.

1965 m. vienoje amerikiečių meno parodoje, kurioje dalyvavo 1200 dailininkų, Rasutės paveikslas "Motina ir Sūnus" laimėjo pirmąją premiją mėgėjų grupėje. Maždaug po metų, R. Arbaitė vėl dalyvavo parodoje. Meno kritikai, o taip pat ir visi parodos lankytojai pripažino, kad jaunųjų grupėje geriausias paveikslas — Rasutės "Life on the Moon".

Šalia tapybos ir grafikos, R. Arbaitė reiškiasi ir skulptūroje. Ir tai dar ne viskas. Šiai mergaitei 1964 m. Kalifornijos "Federation of Chaporal Poets" suteikė aukščiausią atžymėjimą už ...eilėraštį "Fun in the Spring"! Taigi, Rasutė dar ir eilėraščius rašo — lietuviškai ir angliškai.

Šių metų vasario mėnesį Rasutė laimėjo pirmąją premiją tarpmokykliniame amerikiečių konkurse už rašinį "Istorinės Amerikos jūrų kautynės". Tą konkursą pravedė ir premijas paskyrė Amerikos Revoliucijos Dukterys.

Rasutė "Ateities Spinduliams" yra atsiuntusi nemažai savo kūrinių nuotraukų ir eilėraščių. Mes džiaugiamės jos kūryba ir linkime šiai gabiai mergaitei pasiekti didžiųjų meno viršūnių.

MOTINA IR SŪNUS, tempera R. Arbaitė

TRYS NORAI

. . . pasaka apie dešrinę nosį

Vieną žiemos naktį, prieš daugelį metų, senas žmogus Jonas ir jo žmona Kristina sėdėjo prie šiltos ugnies besikalbėdami. Dabar jie gyveno gerai šiame pasaulyje, bet vietoj padėkos Dievui, jie vis daugiau norėjo už tai, ką jie turėjo.

"O kad aš turėčiau tokį ūkį kaip mūsų kaimynas Petras turi. Šitas namelis nėra vertas asilui gyventi!" šaukdavo vis Jonas.

"Taip, jo ūkis labai gražus, bet aš norėčiau turėti tokią vilą kaip turi ponia Jūratė Jūraitienė", atsakė Kristina.

"Ir tas mūsų asilas", šnekėjo Jonas, "jis toks senas, kad nė mano batų negalėtų panešti. O kaip aš norėčiau tokį arklį kaip Petras turi".

"Jo arklys daug geresnis negu mūsų asilas, bet aš norėčiau turėti tokį gražų žirgą . . . tokį, kaip ponios Jūratės Jūraitienės", vėl atsakė Kristina. "Keista, kaip kiti žmonės tik turi norėti, ir jie gauna. Aš niekad neturėjau tokios laimės".

Tik žodžiai išėjo iš Kristinos burnos ir pasirodė labai graži maža ponia. Ji nebuvo aukštesnė kaip pėda ir jos drabužiai atrodė kaip dūmai.

"Aš esu Laumė Neramioji, ir aš girdėjau jūsų skundus. Dėl to atėjau duoti jums, ką jūs norit. Tris norus jūs turite: vieną tau, Kristina, vieną tau, Jonai, ir trečią jums abiems. Aš pati tą trečią norą jums duosiu". Pasakius tai, ji išlėkė pro langą į dangų.

O! Kaip seneliai buvo laimingi. Jie tuoj pradėjo galvoti, ko jie daugiausia norėtų iš viso pasaulio gėrybių. Jonas bū-

GYVENIMAS MĖNULYJE, grafika — premijuotas piešinys — Rasutė Arbaitė

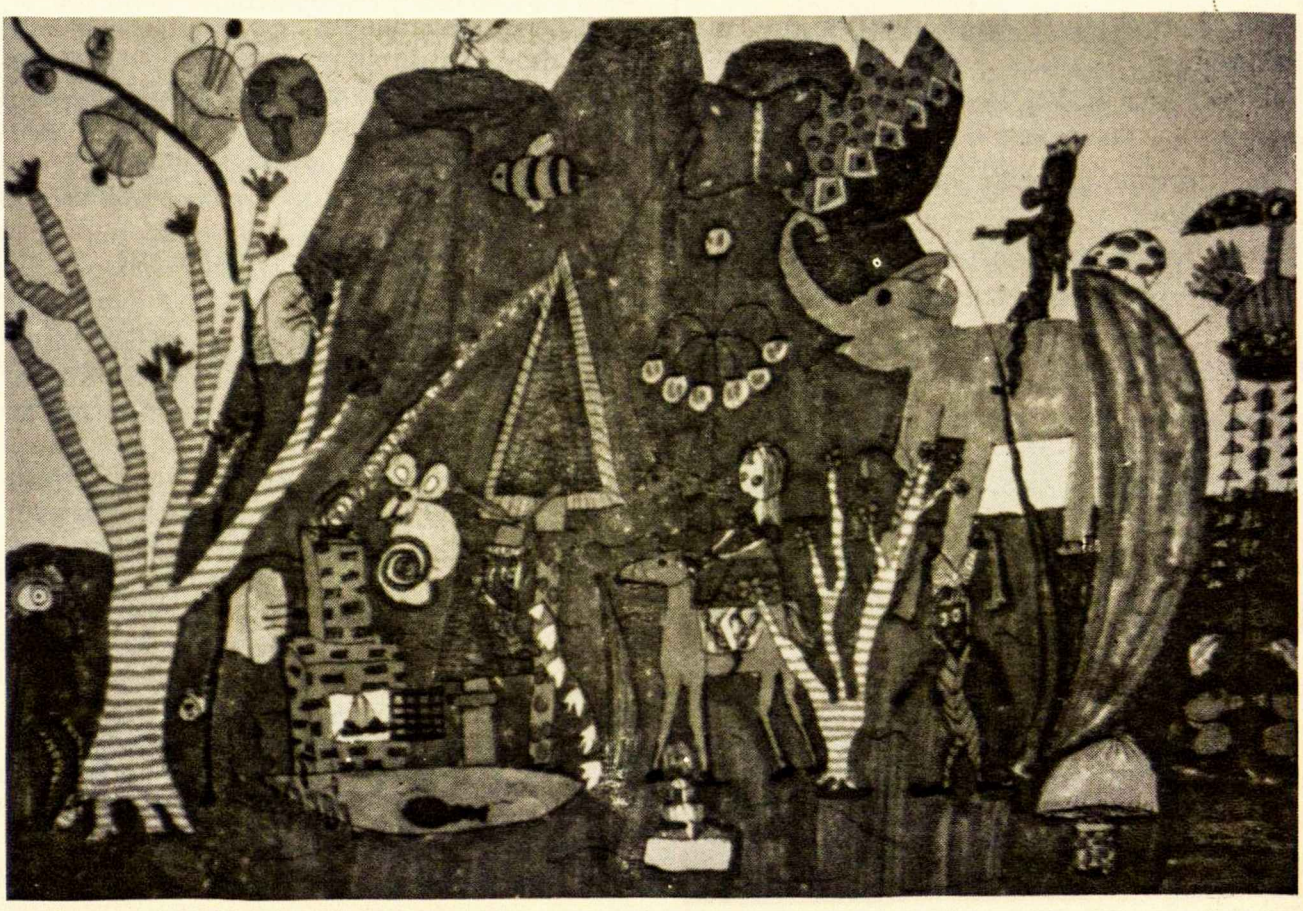

tų laimingas su tokiu ūkiu, kokį kaimynas turėjo, bet Kristina norėjo daug daugiau. Ji norėjo gyventi didžiausioje ir gražiausioje viloje ir turėti daugiausia pinigų. Tiek daug tų norų ji turėjo, kad negalėjo apsigalvoti. Tai jie sugalvojo, kad jie pradės galvoti rytoj.

"Aš užėjau pas Petrą šiandieną", sakė Jonas, "ir jis rūkė dešras. O, kaip skaniai kvepėjo! Petras gali pirkti geriausią maistą. Jis neturi valgyti tokius prastus valgius kaip mes!".

"Teisybė!" atsakė Kristina. "O kaip aš norėčiau, kad viena iš tų dešrų būtų ant mano stalo!".

Nespėjo pasakyti, kai atsirado dešra ant stalo! Kristinos akys atsidarė plačiai, o Jonas pradėjo rėkti piktai. "Tu savanaude", jis rėkė. "Aš norėčiau, kad ta dešra būtų ant tavo nosies!".

Nespėjo jis pasakyti, kai kabėjo dešra ant jos nosies.

"Žiūrėk, ką tu dabar padarei", verkė Kristina. "Jeigu aš negerai savo norą sunaudojau, tai nereikėjo tau norėti blogo! Aš nieko kito nenoriu mūsų trečiam norui, kaip kad ši dešra nebūtų ant mano nosies".

Kai kitą naktį laumė atskrido ir paklausė, ko jie nori, jie abudu atsakė: "Mes norime gyventi kaip mes pirmiau gyvenome!".

Ir jų trečias noras buvo išpildytas.

Atpasakojo *Kęstutis Urbonavičius*

ŽMONA IR VYRAS, tempera R. Arbaitė

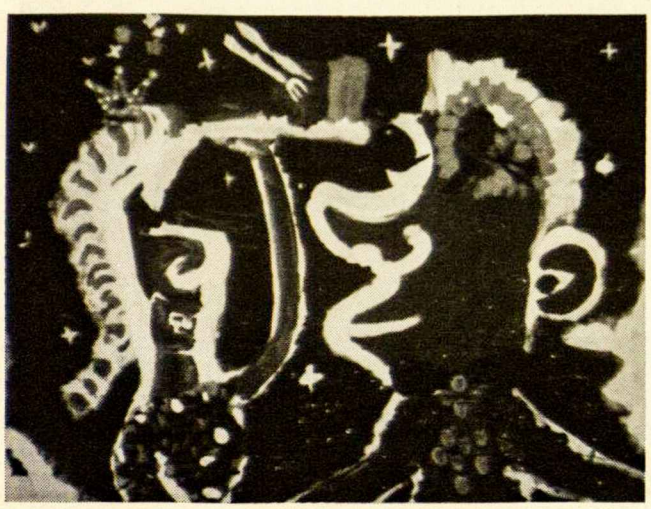

MANO KAČIUKAS

Aš turiu kačiuką. Jis yra baltos ir juodos spalvos. Jis supranta tik lietuviškai, kai jį šauki. Jo vardas yra Marciukas.

Rominta Skobeikaitė, 8 m.

MŪSŲ SUSIRINKIMAS

Mūsų Toronto kuopa labai didelė. Kuopoje yra 180 visokio amžiaus jaunimo. Mes turime tris jaunesniųjų būrelius ir du jaunučių. Iš tų trijų yra būrelis pasivadinęs Vaidilučių vardu, kuriam priklausau ir aš. Mūsų susirinkimai yra labai įdomūs. Dažniausiai mes turime susirinkimus kiekvieną sekmadienį antrą valandą. Susirinkimą pradeda būrelio pirmininkė Loreta Smolskytė malda, tada mūsų globėja Ses. Viktorija paaiškina tai, ką mes turėtume žinoti apie ateitininkų organizaciją. Mes ruošiamės šventei, kuri bus balandžio 8-9 dienomis. Tada duosime įžodį ir paminėsime Stasį Šalkauskį, nes mūsų kuopa yra pavadinta jo vardu. Pernai, kai suėjo 25 metai nuo jo mirties, mes negalėjome paminėti, nes neturėjom šventės. Didelę dalį susirinkimo praleidžiame klijuodamos tulpes iš geriamų šiaudelių. Taip pat mokinamės naujas dainas ir perdainuojame ankščiau išmoktas. Nepamirštame ir pažaisti. Mėgiamiausias žaidimas yra "Tėvas pjovė kiaulę"...

Laikas taip greit prabėga, kad nepastebime, kaip ateina ketvirta valanda. Sukalbame maldą ir skubame namo.

Rūta Vaškevičiūtė
12 metų

NUOTYKIS RESTORANE

Vieną kartą mes nuvažiavome į labai gražų restoraną. Šis restoranas vaizdavo seną malūną, ir šalia jo buvo labai graži kūdra. Iš kūdros tekėjo upeliūkštis, ir buvo mažas krioklys. Tiltas buvo senoviškas, bet labai gražus. Apie kūdrą straksinėjo žąsys. Mūsų tėtukas turėjo duonos trupinių ir labai drąsiai nuėjo pabarstyti juos žąsims. Pamatęs, kad žąsys drąsios, jis ištiesė savo ranką su trupiniais ir manė, kad gal jos les tiesiai iš delno. O žąsinas, iš tolo pamatęs mūsų tėtuką dalinant trupinius, greitai pradėjo skristi pagal žemę tėtuko pusėn. Atrodė, kad ir jis norėtų trupinių palesti. Bet prisiartinęs puolė tėtukui žnybti į kojas. Mums buvo labai daug juoko, kai tėtukas, užpultas žąsino, gynėsi. Žąsinas aprimęs ir patenkintas sau ir nuėjo.

Onilė Vaitkutė

Italų žurnalas, leidžiamas Romoje, savo paskutiniame numeryje aprašo vieno žmogaus, 1962 m. buvusio Lietuvoje, įspūdžius. Jis pasakoja, kaip buvo uždaryta Kauno Įgulos bažnyčia, nes komunistai nutarė ją paversti "kultūrine įstaiga". Daugelis Lietuvos bažnyčių jau yra paverstos muziejais, kino teatrais, parodų salėmis. Jaunuoliai, kurie nori įstoti į kunigų seminariją, turi nugalėti labai daug kliūčių. Pvz. — jei bent vienas iš jų giminių buvo kada nors ištremtas į Sibirą, arba priklauso komunistų partijai, jaunuolis leidimo negauna.

•

Kai mes susergame, kreipiamės į gydytoją ir tuoj atsirandame jo priežiūroje. Tačiau daug kur pasaulyje žmonės negali tuo džiaugtis. Tenka kentėti didelius skausmus ir jokios pagalbos, žinant, kad pagalbos niekad ir nesulauksi. Pav. Pietų Vietname vienam gydytojui tenka aptarnauti 54,000 žmonių. Jis jokiu būdu negali suspėti. Ligonys kartais keliauja šimtą mylių iki artimiausio gydytojo. Tame krašte yra tik 120 ligoninių. Iš 100 mirusiųjų, 46 yra žemiau 15 metų amžiaus...

Vietname yra 80,000 našlaičių, netekusių abiejų tėvų. Kas mėnesį prisideda dar po 2,000. Ten siaučia ligos, kurios Amerikoje jau seniai išnaikintos. Kai kuriose apylinkėse iš 100 gyventojų 75 serga džiova.

•

Šių metų gegužės 20 ir 21 d.d. Čikagos operos rūmuose bus dainuojama lietuviška opera "Gražina". Dainuos lietuviai solistai ir choras. Orkestrui diriguos lietuvis dirigentas — A. Kučiūnas. Jau visa eilė metų, kaip lietuviai čikagoje pastato po operą. Pernai buvo "La Traviata" su Metropolitan operos soliste Lilija Šukyte. Ji šiais metais dainuos Gražinos rolę.

"Gražiną" parašė komp. J. Karnavičius. Ji buvo pirmą sykį pastatyta 1933 m. Kaune. Operos veiksmas vyksta Vytauto Didžiojo laikais, todėl bus įdomių scenų, vaizduojančių senovės lietuvių šventes su dainomis ir šokiais.

•

ATSAKYMAI Senovės kryžiažodžių

Skersai: 1. Drąsus. 2. Ošia, 5. Gediminas. 8. Vilnius. 9. Našta. 10. Vadą. 11. Priešai. 12. Kęstutis. 13. Sau. 15. Gal. 16. Lauką. 18. Ietis. 21. Nėra. 22. Laumė. 24. Nemune. 26. Ėjau. 27. Ėsti. 28. Tas. 29. Ir. 30. Vytenis. 31. Imti.

Žemyn: 1. Dega. 2. Ona. 3. Lanka. 4. Bokštas. 6. Daivos. 7. Mindaugą. 11. Pilis. 14. Upė. 17. Užėmė. 19. Trakai. 20. Semti. 21. Ne. 23. Ėjo. 24. Nesi. 25. Eit.

Mįslių: 1. Dūmai, 2. Šešėlis. 3. Šešėlis. 4. Vėjas. 5. Aguona. 6. Svogūnas. 7. Plyšys.

1967

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS JUBILIEJINIŲ METŲ VASAROS

STOVYKLOS

• JUBILIEJINĖ STOVYKLA
(moksleiviams)
birželio 17 - liepos 1
Dainavoje

registracija vyksta pas
MAS pirmininką Rimą Laniauską
1000 Dilewood Road
Cleveland, Ohio

Kainos: žiūrėkite
ATEITIES 4/1967 numeryje

• STOVYKLA RYTUOSE
(moksleiviams ir jaunučiams)
(programos atskirai)
rugpiūčio 6-20
Tėvų Pranciškonų sodyboje
Kennebunkport, Maine

Registracija vyksta pas
ponią Oną Vaitkienę
6 Fairfax Road
Worcester, Mass. 01610

• JAUNUČIŲ STOVYKLA DAINAVOJE
liepos 2-16

Registracija pas
MAS pirmininką

• KANADOS STOVYKLA
(moksleiviams ir jaunučiams)
liepos 23 - rugpiūčio 6
Wasagoje

• STUDENTŲ STOVYKLA
rugpiūčio 22 - rugsėjo 2)
Prie Montrealio Kanadoje

Registracija per draugoves

Vincas Bartusevičius, Vokietijos SAS pirm-kas, paskaitos metu.

VOKIETIJOS ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS

Balandžio 21 dieną į Vasario 16 Gimnaziją sugūrėjo gausus būrys Vokietijos ateitininkų — sendraugių, studentų ir moksleivių — į savo studijų dienas. Prasmukęs pro Odenwaldo kalvas ir užtvindęs žydinčios Bergtassės slėnius, šviežus oro dvelkimas tarsi simbolizavo ir ateitininkų naują ryžtą pažinti dabarties savo problemas ir padėtį, kad idealo siekimo priemonės nebūtų atsilikę nuo laiko reikalavimų.

Vokietijos Ateitininkų Sendraugių pirmininkas p. V. Natkevičius atidarydamas šias studijų dienas, galėjo pasveikinti arti 40 dalyvių, jaunų ir vyresniųjų. Jis priminė, kad tokio bendro visų sąjungų suvažiavimo Vokietijoje jau nuo "senų" laikų nėra buvę. Kasmet vykstantys lietuvių suvažiavimai, nors leidžia nariams susitikti, bet neduoda progos atskirom organizacijom giliau persvarstyti savo reikalų.

Studijų dienom buvo pramatytos trys paskaitos, kurios turėjo užgriebti atskirus ateitininkijos reikalų svarbiausius aspektus. Prof. dr. Vytauto Vardžio, AF Tarybos pirmininko, paskaitos tema buvo: "Aktualiosios ateitininkų problemos"— tai turėjo būti bendras žvilgsnis į prieš mus stovinčius dabartinius uždavinius. V. Natkevičiaus paskaita: "Praktinė pasauliečio vieta bažnyčioje" turėjo paryškinti kai kuriuos pasauliečių ir dvasiškių santykius po II Vatikano santarybos (religinis momentas). Vinco Bartusevičiaus paskaita: "Lietuviškasis jaunimas ir visuomeninė aplinka" turėjo atskleisti visuomenėje veikiančius būdus jaunam žmogui įaugti į bendruomenę (tautinis momentas).

Prof. dr. V. Vardys pradžioje savo paskaitos konstatavo, kad ateitininkija yra gyva. Šiam teigimui paremti buvo pateikti statistiniai duomenys. Jis betgi apgailestavo, kad ši inteligentijos jėga niekad neturėjo proporcingos įtakos savo krašto ir tautos gyvenimui. Lietuvoje, nors būta kultūriniai svarios ateitininkijos, bet praradus politinę įtaką, prarandama galimybė ir savo pažiūras pravesti visuomenėje. Tokią padėtį bandė paaiškinti, jog ateitininkija neiššaukia dramatijos. Būti ateitininku reiškia būti geru lietuviu, geru kataliku.

Toliau prelegentas bandė panagrinėti, koki pasikeitimai vyko tuose junginiuose, su kuriais ateitininkai save rišo (Lietuva, Bažnyčia, Vakarais), nes ten iškilusios problemos turi įtakos ir ateitininkams.

Lietuvoje ateitininkijos pagrindas buvo lietuviška visuomenė. Ten mūsų būta kontinente, o ne salos. Ten turėjome tobulą visuomenę, t. y. tokią visuomenę, kuri turi ne vien tik tikslus, bet ir priemones tiems tikslams siekti. Dabar esame tapę sala, neturime galimybių turimom vertybėm siekti. Lietuvos netekus, pasikeitė padėtis pagrindinai, bet įsibėgėjimas įvairiose srityse liko, ką ypač liūdija ir mūsų politinis gyvenimo sektorius. Tik pamažu dabar pradeda keistis mūsų laikysena.

II Vatikano susirinkimas atnešė mums naujų dalykų, bet kartu ir daug neaiškumų. Bendrai paėmus, atrodo, Bažnyčia ieško ryšio su gyvenimu. Bažnyčios tendencija eiti į praktišką — pragmatinį klausimų matymą. Žinojimas (teoretinis filosofavimas) nebeturi to pirmumo, kaip per praėjusius šimtmečius. Bažnyčia siekia pašalinti skirtumą tarp žodžio ir darbo.

Ateitininkija save identifikavo su vakarais, ne tik kultūriniai, bet ir politiniai. Bet problemos, kurios prieš ateitininkus jų kūrimosi metais stovėjo, buvo rytų problemos, o ne vakarų. Anais laikais ateitininkija nusigręžė prieš rusiškąjį ateizmą. Dabar situacija kita ta prasme, kad vakaruose turimas ne tik ateizmas, bet ir nieko nenorima girdėti apie religiją. Todėl atietininkijos nusistatymas apaštalavimo pasaulyje turi būti kitoks negu anais laikais.

Būdami pasaulio dalimi ateitininkai negali nereaguoti į tai, kaip pasaulis reaguoja, jo keitimasis negali neturėti įtakos žmonėms. Kyla naujos problemos, kyla nauji atsakymai.

"II Vatikano susirinkimas, tai gaisras, kuris sudegino daug senienų, bet ir nušvietė mums kelią į ateitį", taip pradėjo savo paskaitą V. Natkevičius.

Prelegentas įžvalgioje mūsų Dievo pergyvenimo analizėje taikliai parodė, kad pas mus Dievas yra pergyvenamas kaip rūstus galybių Viešpats, kuris "trupina šaudykles ir laužo ginklus". Dėl tokio pergyvenimo priežasčių prelegentas manė, kad gal lietuviuose ilga politinė vergija bus palikusi žymių religiniuose pergyvenimuose, kuriuose Dieviškoji didybė (liaudiškai "majestotas") užima pagrindinę vietą, nedaug jos palikdamas gerajam Dievuliui rūpintojėliui. Svarbią vietą tokiame Dievo supratime užima garbė — Dievo garbinimas. Garbės pagrindu susiformavo ir luomai: kas gali Dievą garbinti daugiau yra šventesnis. Toliau prelegentas nagrinėjo klausimą, kiek gi Bažnyčioje luomai yra pateisinami. Vatikano susirinkimas aptaria Bažnyčią kaip Dievo tautą. Šventumo požiūriu luomų nėra. Pirmasis Dievo tautoje yra tas, kuris daugiausia myli, daugiausia aukojasi. Kas šiandien skiria Dievo tautą į du luomus, tas II Vatikano Santarybos nesuprato. Vadovavime tiek išganyme pasauliečiai ir kunigai vienodai dalyvauja.

V. Bartusevičius pradžioje savo paskaitos pabrėžė, kad mūsų situacijoj reikėtų daugiau kalbėti apie tai, ką bendruomenė daro ir turi daryti jos nariui, ypatingai jaunam nariui. Bet kokie reikalavimai jaunimui yra jam nesuprantami, nes jie remiasi ne gyvenamojo ir jaunimą supančio krašto vertybių sistema, o visai kito, jam pilnai nesavo ir nesuprantamo, nes nepilnas yra tautinės mažumos gyvenimas ir dar nepilnesnis yra vertybių perdavimas.

Toliau buvo žvelgta, kiek visivystyme, jo pasaulėžvalgos sujauno žmogaus gyvenime ir išsivystyme, jo pasaulėžvalgos susidarymui ir mums labai rūpimo tautinio subrendimo atvžilgiu. Buvo kritiškai įvertintos mūsuose veiksmingos tautybės sąvokos ir pabrėžta, kad mums išeivijoje reikia nuolatos stovėti dinamiškame tautos kūrimo procese. Kiek sustota ties socializacijos procesu, kurio reikšmė mums yra ta, kad ji kaip įvedimas atskirų žmogiškų elgsenos formų į socialinius veiksmo sąryšius yra pavienių socialinių grupių kaip ir visų vienuomenių stabilumo ir tęstinumo nepakeičiama sąlyga. Prieita išvada, kad mes perteikti vaikui lietuvišką kultūrą konkrečiai turime nelabai didelių galimybių. Jaunuolis negali pasisavinti tam tikros kultūros proginiais pasireiškimais. Lietuviškai kultūrai perduoti yra reikalingos nuolatinės intensyvios ir sutartinės šeimos, organizacijos ir visos bendruomenės pastangų. Visą darbą palikti atskiriems asmenims ar vienai šeimai būtų nesusipratimas, nors bendruomenei labai patogus, nes tas iš jos tereikalauja vien pedagoginės - moralinės apeliacijos. Galop prelegentas skatino ir lietuvius atsisakyti nuo perdidelio tradicinių grupių pabrėžimo, nes tokia laikysena yra aiškiai priešinga bendros žmonijos išsivystymo raidai — išsivystymo į modernumą, suprastą kaip didesnį subrendimą.

Kitai šių trumpų dienų programai beveik ir neliko vietos. Sekmadienį šv. Mišias atnašavo ir pritaikytą pamokslą pasakė Vok. Liet. Kat. Sielovados direktorius kun. dr. J. Avižа. Šeštadienio vakare kun. J. Dėdinas rodė skaidres iš ateitininkų gyvenimo ir specialiai nuotaikingų vaizdų iš gimnazijos ateitininkų veiklos.

Studijų dienos užsibaigė bendrais pietums, kurių metu buvo paskutinė proga pasikeisti mintimis ir aptarti naujus planus.

Bendrai paėmus studijų dienos pasisekė gerai. Dalyviai buvo disciplinuoti, kantriai išklausė paskaitų ir gyvai diskutavo patys. Nuoboduliui nebuvo vietos ir todėl, kad viskas taip trumpai tęsėsi. Visi išsiskirstė su jausmu, kad būtų buvę gera dar ilgiau kartu pabuvoti.

Vincas Bartusevičius

Vasario 16 gimnazijos Vysk. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos vėliavininkai Vokietijos ateitininkų studijų dienose.

TORONTAS

Š. m. balandžio 8-9 dienomis Toronte įvyko ateitininkų šventė. Prie šventės pasisekimo prisidėjo hamiltoniečių ateitininkių kuopa, Federacijos vadas dr. Juozas Girnius ir MAS Centro Valdybos pirmininkas R. Laniauskas.

Šeštadienį, balandžio 8 dieną, jaunimas išklausė P. Matulionio paskaitos apie prof. Šalkauskį.

Po to dalyvavom religiniame susikaupime. Vakare pasilinksminome jaunimo šokiuose.

Sekmadienį, 10 val. pamaldos buvo skirtos jaunimui. Jose ateitininkai dalyvavo organizuotai. Mūsų skaičius buvo gausus, giedojimas — lietuviškas ir modernus (su gitaromis). Šventės proga buvo pašventinta nauja vyr. moksleivių ateitininkų vėliava.

Iškilmingas posėdis ir įžodis įvyko 3 val. popiet, kuriam sumaniai ir įdomiai vadovavo V. Kolyčius. Taręs įvadinį žodį, jis pakvietė mūsų pirmininką A. Paškauską išvardinti jaunimą įžodžiui. Kiekvienas gavo organizacijos ženklelį iš paties Federacijos vado dr. J. Girniaus.

Jaunimo nuotaiką taip pat kėlė sveikinimai: Federacijos vado, c. valdybos pirmininko R. Laniausko, skautų atstovo Č. Senkevičiaus ir kt.

Su metine švente buvo susietas ir Stasio Šalkauskio 25 metų mirties paminėjimas. Dr. J. Girnius akademinėje paskaitoje pateikė pilną St. Šalkauskio, kaip lietuvio filosofo, vaizdą. Po pertraukos jaunimas išpildė meninę programą.

Šventė paliko visiems neišdildomą įspūdį. Visi skirstėsi su gražiais prisiminimais, pakilia nuotaika ir pasiryžimu būti gerais ateitininkais bei išlikti lietuviškoje visuomenėje.

Rūta Urbonaitė

CHICAGA

1967 m. kovo mėn. 19 d. Čikagos moksleivių ateitininkų Kun. Alfonso Lipniūno kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą.

Prieš susirinkimą kuopos nariai dalyvavo 10 val. šv. Mišių aukoje tėvų jėzuitų koplyčioje. Po to skubėjome į Jaunimo Centrą. Čia garavo karšta kava ir skanūs užkandžiai, pagaminti pačios kuopos narių. Pasisotinus, suskambėjo dainos, viena kitą sekdamos. Įgavę įkvėpimo, pradėjome oficialų savo kuopos susirinkimą. Pirmininkavo Aleksandras Pakalniškis, sekretoriavo Živilė Paskosčiūnaitė. Išklausėme organizacinių kuopos pranešimų ir planų. Kuopos pirmininkas Jurgis Bradūnas liepė daugiau dėmesio skirti savajam "Ateities" žurnalui, visiems jį užsiprenumeruoti, skaityti ir savais rašiniais stengtis jį užpildyti. Buvo prisiminta ir kuopos šokių vakaro reikalai.

Po oficialios susirinkimo dalies skubėjome į Čiurlionio Meno Galeriją. Čia vyko jaunųjų dailininkų, pasivadinusių "Dailės" grupe, paroda. Pats "Dailės" grupės pirmininkas, dail. Valentinas Ramonis mums paaiškino ir išryškino kiekvieno dailininko meno kryptį, kartu aptardamas atskirus jų darbus, įvairias meno metodikas, pvz. akvarelę, temperą, linoleumo raižinius ir naujų dažų ypatybes. Labai buvo įdomu matyti naujas jėgas, ateinančias į meno pasaulį ir pasigėrėti jų kūriniais. Esame dėkingi "Dailės" grupės pirmininkui už parodos komentarus, už paskirtą mūsų kuopai laiką ir už kvietimą padidinti jaunųjų lietuvių menininkų eiles.

Būtų gera, jeigu šių dienų jaunimas daugiau domėtųsi menu ne vien tik kaip antraeiliu kultūros elementu, bet kaip svarbiu gyvenimo bruožu, pagerbiančiu grožį ir individo įsikūnijimą kūryboje.

Iš Čiurlionio Galerijos skirstėmės visi namo labai patenkinti gautomis naujomis žiniomis iš meno pasaulio. O dabar laukiame kito mėnesio susirinkimo, stengdamiesi pagyvinti kuopos veiklą naujais planais ir jų įvykdymu.

Marija Smilgaitė

Lipniūniečių susirinkime už ATEITĮ agituoja kuopos pirmininkas Jurgis Bradūnas (dešinėje). Už stalo Aleksandras Pakalniškis, susirinkimo pirmininkas. **Nuotr. Kazio Norvilo**

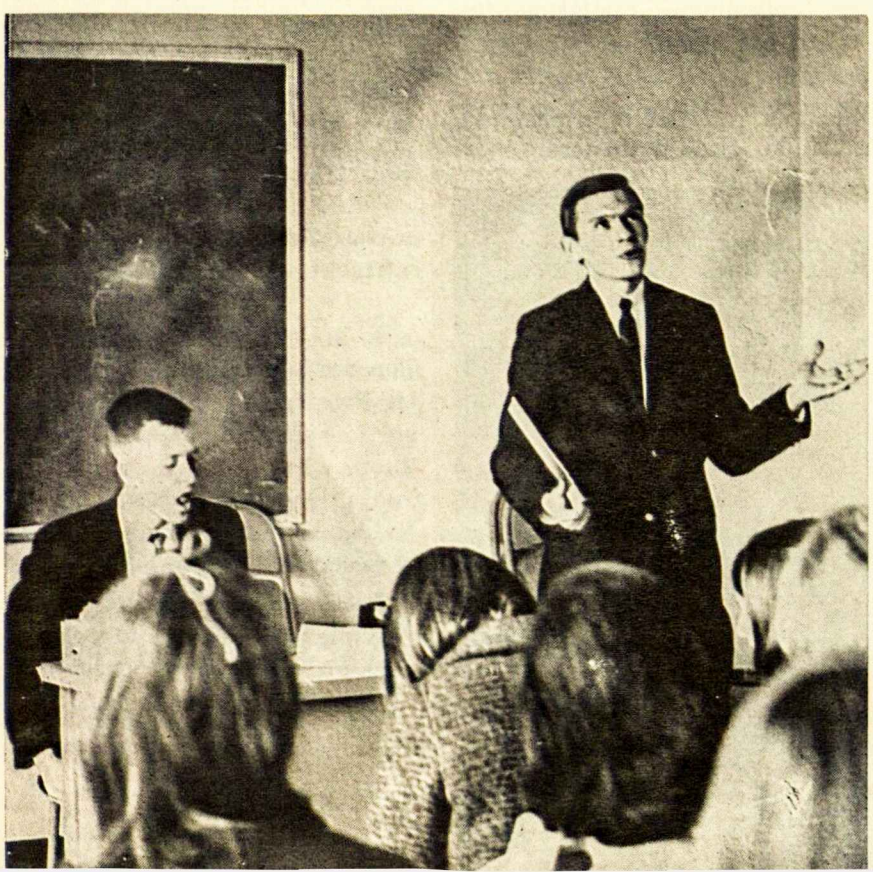

ROMA

Sausio 6-tą dieną Romos studentai ateitininkai savo metiniame susirinkime išklausė klieriko Šulco pranešimo iš Jaunimo Kongreso Chicagoje ir išsirinko naują valdybą: H. Šulcas — pirm., A. Trimakas — sekr. ir A. Savickis — kasininkas. Revizijai išrinktas klierikas M. Jarašūnas.

Rochesterio šventėje pasiruošę šokti "Oželį" jaun. moksleiviai Petras Matiukas ir Jonas Mačiulis. O stebėtojų visas pulkas!

ROCHESTERIS

Š. m. balandžio 8 d. C. V. pirmininkui Rimui Laniauskui ir dvasios vadui kun. L. Januškai patikrinus moksleivio ateitininko žinias, leista 15-kai Miško Brolių kuopos narių duoti įžodį.

Šventė prasidėjo balandžio 9 d. 11 val. pamaldomis už žuvusį lietuvių jaunimą kovose už Lietuvos laisvę. Šv. Mišių metu, kurias atnašavo dvasios vadas kun. L. Januška, labai gražiai giedojo Rochesterio Liet. Bendruomenės choras, vad. J. Adomaičio, vargonais grojant R. Obaliui. Pamokslą pasakė kun. Kuzmickis, MIC, svečias iš Anglijos. Po pamaldų parapijos salėje sekė vaišės — visų ateitininkų ir moksleivių tėvelių šventė.

Garbės prezidijumą sudarė: kleb. kun. P. Valiukevičius, kun. Kuzmickis, kun. Januška, Vytautas Radzivanas, Dr. Lelis, šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto p-kas, J. Laukaitis, prof. Vl. Sabalienė ir pulk. R. Liormanas. Buvo perskaitytas C. V. pirmininko R. Laniausko sveikinimas raštu, nes pats p-kas turėjo išvykti į Toronto Moks. At-kų šventę. Perskaityta telegrama, gauta iš Clevelando moksleivių ateitininkų kuopos.

Žodžiu sveikino kun. Januška, prof. Sabalienė ir skautų vardu — Jonas Šipaila.

Plk. R. Liormanas, karių atstovas, sveikinime pabrėžė gražią mišių aukos intenciją už žuvusį ir dar tebekovojantį lietuvių jaunimą.

Darbo prezidiumą sudarė moksleiviai P. Petrauskas, R. Krokytė ir A. Klimas. Po to buvo pristatytas svečias iš New Yorko, stud. Vytautas Radzivanas. Jis savo turtingoje paskaitoje pabėrė pluoštus praktiškų dalykų, kaip jaunimas galėtų apaštalauti lietuvybės ir katalikybės srityse. Tada sekė įžodis, kurį davė šie moksleiviai: P. Petrauskas, A. Klimas, J. Laukaitis, P. Laukaitis, P. Matiukas, J. Mačiulis, D. Matiukaitė, A. Prasauskaitė, D. Krokytė G. Mickytė, I. Ančiukaitytė, R. Klimaitė, K. Petrauskas, D. Staskevičiūtė. Įžodžio apeigas atliko kun. L. Januška, kuopos dvasios vadas, ženklelius įteikė dr. Vl. Lelis.

Sekė meninė dalis: pradžioje buvo ištrauka iš vaidinimo "Jurgelis Melagėlis". Barboros vaid-

Rochesterio moksleivių ateitininkų Miško Brolių kuopos jaunesnieji moksleiviai davę įžodį. Iš kairės: Danguolė Šipailaitė, Vyt. Butrimas, K. Petrauskas, Rūtelė Klimaitė, Danutė Krokytė, Paulius Laukaitis, Petras Matiukas, Genutė Mickelytė, Birutė Butrimaitė ir Kristina Puidokaitė.

menį labai gerai atliko Jūratė Krokytė, ir Onutės — Daiva Matiukaitė. Buvo pasakyta apie 12 puikių eilėraščių. "Amerikos ateitininkiškas jaunimas" — tokiu pavadinimu išpildytas dainų, poezijos, ir tautinių šokių montažas. Tautinį šokį "Oželis" pašoko J. Mačiulis ir P. Matiukas, o Mikitėlę — šešios mergaitės. Duetą "Tėviškėlė" labai gražiai padainavo seserys Rita ir Nijolė Mačiulytės.

Programą sukūrė kuopos globėjas Br. Krokys, tautinius šokius paruošė Jonas Šipaila.

Tada sekė premijų įteikimas. Už pavyzdingą veiklą, viešas pagyrimas teko: P. Laukaičiui, R. Mačiulytei ir R. Krokytei. Pinigines dovanas gavo: D. Staskevičiūtė, P. Matiukas, J. Mačiulis, A. Klimas ir P. Petrauskas. Uždaromąjį žodį tarė prof. A. Klimas. Šventė baigta at-kų ir Lietuvos himnais.

PUTNAMO BENDRABUTIETĖS pasirodo programoje. Moksleivių bendrabuty gyvenama lietuviškoj krikščioniškoj aplinkoj. — Mergaitės patiria bendruomeninį gyvenimą. (Mergaitės: iš k. į d. Audronė Čeponytė iš Toronto, Jonė Šaltanytė iš Montrealio, Aldona Rygelytė iš Monroe, Connecticut, Viktutė Jurgaitytė iš Clarendon Hills, Illinois.)

Registracija moksleivėms iki birželio 1 dienos.
Bendrabutis
I. C. Convent
Putnam, Connecticut 06260

WORCESTERIS

Worcesterio MAS Stasio Šalkauskio kuopa pradėjo savo veiklą nuo mokslo metų pradžios. Turime susirinkimus kas antrą ar trečią savaitę, kiekvieną kartą pas kitą narį. Būna bendras susirinkimas ir seka diskusijos: laisvos arba vieno nario pasiūlyta tema. Turėjome diskusijas apie visokius filmus, dabartines dainas, tuos kurie dainuoja tas dainas, dabartinius orkestrus, "folk Mass" ir religiją.

Šiais metais neturėjome Studijų Dienų, tad balandžio 9 d., 1967 m. suruošėme Rajoninį susirinkimą. Buvo bendras susirinkimas su paskaita, kurią skaitė studentas Remigijus Sužiedėlis iš Brocktono. Sekė diskusijos ir pranešimai. Buvo kuopų pranešimai ir pranešimai apie stovyklą. Trumpą programėlę išpildė Eleonora Kivienaitė, Rūta Rastonytė ir Aldona Rygelytė, visos iš Putnamo. Jos padainavo kelias dainas, ir Eleonora pritarė su gitara. Į susirinkimą buvo atvykę moksleiviai iš Bostono, Brocktono, Putnamo, Kennebunkporto, New Yorko ir New Jersey.

S. A. P.

VASAROS STOVYKLOS

Šių metų moksleivių vasaros stovyklose visą laiką dalyvaus AF Dvasios Vadas **prof. kun. Stasys Yla.** Jubiliejinėje moksleivių stovykloje Dainavoje taip pat pribus MAS Dvasios Vadas **kun. Gediminas Kijauskas, S.J.** Nekalto Prasidėjimo seselės **Ignė, Palmyra** ir **Jurgita** taip pat visą vasarą praleis su jaunimu. Moksleivių ir jaunučių stovyklą Rytuose su MAS CV pagalba organizuoja ponai **Eivai** (Brockton, Mass), p. **Ona Vaitkienė** (Worcester, Mass.), ir p. **Antanas Vainius** (Woodhaven, N. Y.). Daugiau informacijų apie stovyklas rasite 155 puslapyje.

ADMINISTRACIJA PRANEŠA

GARBĖS PRENUMERATAS PO $10.00 ATSIUNTĖ:

Kun. Z. Smilga, Conn.; kun. P. Gaida, Kanada; kun. A. Baltinis, Chicago; J. Prakapas, Calif.; dr. J. Pikūnas, Detroit; S. Sužiedėlis, Mass.; kun. A. Rubšys, N. Y.

AUKOJO UŽSIENIO MOKSLEIVIJOS PRENUMERATAI APMOKĖTI:

$6.00 — Bostono Jaunimo Metų komitetas; $5.00 — A. Prunskytė, Chicago.

AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI:

$5.00 — Pr. Razgaitis, Clev., J. Tininis, Calif., E. Vaišnoraitė, B'klyn, N. Y.; $3.00 — kun. V. Memėnas, Ill.; $2.00 — K. Visockytė, N. Y., V. Kazlauskas, Chicago; $1.00 — J. Krokytė, N. Y.

aš nebenoriu

Aš nebenoriu studijuoti,
Man mokslas taip įgriso;
Geriau į šokius nuvažiuoti, —
Tenai geriau iš viso!

Bandžiau aš chemiją ir sportą,
Istoriją ir meną, —
Bet tie kur per naktis prie kortų,
Vistiek geriau gyvena!

Bandžiau kalbas: prancūzų, anglų,
(Net kartais ir lietuvių!)
Bet po dviejų šimtų bokalų
Sunku apverst liežuvį!

Bandžiau, bandžiau, nebebandysiu,
Nes mokslas, tai tik vėjas.
Kai salėj sienas paramstysiu,
Tai būsiu jau veikėjas!

saviniekos teatras

Aš išmatuosiu Tavo barzdą
Centimetrais ir coliais
Ir pasijuoksim, pasijuoksim
Kartu mes su maskoliais.

Aš perėjau per visą žemę
Per visą žemę plačią:
Žmogaus nesutikau nei vieno —
Tik tūkstančius gyvačių.

Girdėjau, kad už jūrų marių
Kažkur kareiviai kaunas,
Bet mano mylimi herojai
Ant scenos kojas plaunas.

Žinau, pasaulis ein' prie galo
Ateina kataklizmos,
Tad kolei bomba nenukrito
Valio, mūs' nihilizmas!

Tad nesupykite, brangieji,
Aš jūsų tai nebūsiu,
Leidimo jūsų nei neprašęs,
Sau barzdą prisisiūsiu.

modernūs laikai

Oi naujas tas naujoviškumas,
Subirs tuoj svietas senas,
Gražus kačių bus šuniškumas
Ir mokslą pakeis — menas!

Gi menas bus labai mokslingas
O vietoj gėrio — grožis
Ir draugas draugui bus veiksmingas, —
Po antausį užvožęs.

Mylėsis priešai, kaip pašėlę,
Ir net viešai bučiuosis,
Gi panos vaikščios susivėlę, —
O mamos jų didžiuosis.

Ateis naujų naujausios mados
Ir "leidės" nešios kelnes, —
O vyrai užsidės sijonus
Ir rymos prie petelnės.

Po žemę ropinės paukšteliai,
Per dangų nuskris šunes
Čiulbės aukštai arkliai ir karvės
Iš diemedžio viršūnės.

Ir nebebus šventųjų karvių
(Nebus jau nieko šventa)
Ir viskas, ką žmogus sukūrė, —
Bus šauniai nugyventa.

ALp(LKA)1786
1967, Nr.5

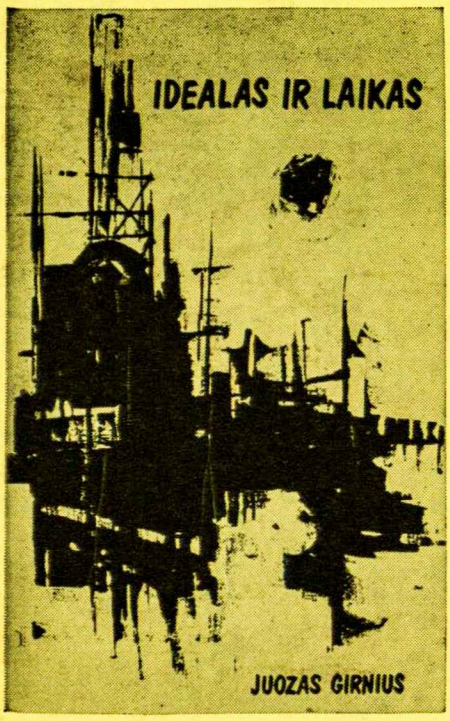

Jau pasirodė —

DR. JUOZO GIRNIAUS

IDEALAS IR LAIKAS

Ateitininkų Federacijos Vado dr. Juozo Girniaus išplėtota paskaita, skaityta Ateitininkų Kongrese Toronte 1965 m. — Ateitininko uždaviniai šio meto tikrovėje. Kaina $4.00.

Kiti Ateities knygų leidyklos leidiniai

ALKANA ŽEMĖ, Stasės Šakytės eilėraščiai, 1967	$2.00
GRUODAS, Antano Jasmanto eilėraščiai	3.00
LIETUVA, vaizdų albumas. Vytauto Augustino, 1955	5.00
ŠVENTASIS PIJUS X, redaguota kun. J. Petrėno, 1958	2.00
MARIJA, GELBĖKI MUS, Sibiro lietuvaičių maldos, 1959	1.00
ŠVIESOS MERGAITĖ, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1959	2.00
AKMENS ŠIRDIS, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1960	2.00
VEIDRODIS JŪROS DUGNE, Vitalijos Bogutaitės eilėraščiai, 1960	2.00
ATEITININKŲ VADOVAS, kun. Stasio Ylos, 1960	4.00
STASYS ŠALKAUSKIS, prof. Juozo Ereto, 1960	4.00
SACRA VIA, Alfonso Tyruolio eilėraščiai, 1961	1.50
VASAROS MEDŽIUOSE, Danguolės Sadūnaitės-Sealey eil., 1961	1.50
ELEMENTORIUS Ė, Igno Malėno, 1961	2.00
NIEKŠYBĖS PASLAPTIS, prof. Antano Maceinos, 1964	4.00
ŠVENTASIS AUGUSTINAS, Giovani Papini, 1966	3.00

Knygos gaunamos pas platintojus ir leidykloje adresu:

ATEITIS K. L. % Rev. V. Dabušis, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

80.725.23